

Kugbɔŋu kun sòòh

Joosuwa

puee

Tibɔkilkaal

Mooyiisi nín kpíyee, Joosuwa di fōō u-yil ki līnti Isirayeel yab nyɔkɔpu. Bi nín jáń ki fōō Kanaan tiŋki ki yākatì ki kāl. An bɔti pu ní kugbɔŋu nee sòòh. Kugbɔŋu gbanti yākatì ajaŋkpaan ata ní.

- Isirayeel yab jáń ki fōō Kanaan tiŋki (Ayil 1–12).
- Isirayeel yab yākatì Kanaan tiŋki (Ayil 13–21).
- Joosuwa maŋfal wiinyi kúntitam (Ayil 22–24).

Unimbɔti nín tī u-nibul Isirayeel yab kitiŋ bí nīn kòdyyee, u ŋá tin u nīn pōòh bi-naanjab njamin ní ki dāa nīkiti ki pōòh Mooyiisee dee. Ti yaa kpēe Unimbɔti nī Isirayeel yab kansikin bɔtee, Isirayeel yab nín ŋún ki jáń ki fōō Kanaan tiŋki puee náań nī bi nín nīn nyáń Eejipiti tiŋkin puee ní. Kii Unimbɔti nibul nín nīn nyáń Eejipiti tiŋkin ní ún u-ba pée bí bi-caŋin ki tíkí-bi bi jáá ki pɔ́kín bi-nannanliibi ŋyunti kamaa puee, mīn mbaantiim ní an tí sá min bi nee mun.

Bi nín yākatì Kanaan tiŋki laakin bi fōōyee nī laakin baa láá fōōyee ki tī Isirayeel naakɔti kɔkɔee di baasii dākā ki cánti Unimbɔti nín nééń u-nibul Isirayeel yab tikpil puee. U yānti bi-kansikin báà ŋma ká kitiŋ kí nīn kòò. An di yì-tì ní ti kánti ntimu yiŋŋi tikpil kugbɔŋu nee bɔyiliŋ aba poon (Ayil 13, 15 nī 16).

Isirayeel yab nín jáń ki fōō Kanaan tiŋki ki dūu yākatì puee bɔti dākà-ti yii Unimbɔti ŋá tin u pōòh Isirayeel yabee ki tī-bi. Mīn puee Isirayeel yab mun máań kí dū bi-ba kí tī Unimbɔti mmɔm. Isirayeel yab nín làá kāl binicambi bin kaa nyí Unimbɔtee kansikinee sá-bi kii kutaliŋŋuee ní ki làá yànti bí yìnti ti-Dindaan. An pu ní Joosuwa yānti Isirayeel yab fātì pōòh ti-Dindaan mpɔm yii bi làá nīn tó u-poondi ŋyunti ŋun ní samaa kɔkɔ nīn kpáfì Siikeem tiŋkinee. Tibɔti gbanti di kúnti kugbɔŋu nee (Ayil 24). Isirayeel samaau nīn kí kí nīn jáań Unimbɔti. Too, kɔŋkɔnnee ní Isirayeel yab nī bi-tiŋki bɔti làá nín kí. An kíń bí kí kí nīn jáań dee kí móti kitiŋ kin bi jáń ki fōō kí kpánti bi-yakee pu. Kí kütèe, Isirayeel yab máań kí nīn téetí yii bi lēe kí nīn jáań bi-naanjab Nimbɔtiu baba kii bi nín pōòh-u yii bi làá nīn ŋáań puee.

Joosuwa fōō ti-Dindaan tɔntɔnliu Mooyiisi yil

1 ¹Ti-Dindaan tɔntɔnliu Mooyiisi kúm boonee, ní ti-Dindaan tükü Nuuni jipɔɔn Joosuwa un nín bí Mooyiisi cee ki tútùñ-uee yii: ²«M-tɔntɔnliu Mooyiisi kpîl dee. Kɔŋkɔnnee, yikì sii nì samaa nee kɔkɔ ní dùtì Jɔɔdan buŋŋu ŋun bí nee kí kɔ kitiŋ kin m làá dūu tī Isirayeel yabee. ³M làá dū laakin kamaa ní ni-taanŋi yaa tāāyee kí tī-ni kii m nín nín tükü Mooyiisi yii m làá ŋá puee. ⁴Ni-tiŋki di làá nīn sá kí yòòñ kuteeu ŋgiil pú kí cáá sāā Leebanɔn jooŋŋi, kí yòòñ kí nīn cá dimɔɔkpaandi ŋgan pú, an dákà yii Eefiraati mɔɔl, ní kí yòòñ Eeti yab tiŋki kɔkɔ ŋwiin nyalanŋi pú kí tin cáá sāā Meediiteerane tiŋkuu ŋwiin jeetilanŋi pú. ⁵A-manfal wiŋyí kɔkɔ kí tin cáá sāā a-kúmee, ubɔ kpá kí já kí pɔɔkiñ-si. M nín nín bí Mooyiisi cee puee, mín ní m làá nīn bí si mun cee. Maa làá yànti-si, kaa làá fá-si mun. ⁶Pɔɔñ a-ba kí ká dipɔbil, kun puee sii di làá dū kitiŋ kin m pòòñ dinibul nee naanjab yii m làá tī bi-naantiibee kí tī-bi^a. ⁷Sii dee ká dipɔbil kí taa fāŋki báà tiba, kí nīn pée nóó Mara un m-tɔntɔnliu Mooyiisi yóòñ-see deede, kí taa yintīn an marau gbanti báà fiii. A yaa ŋá mimmee tin kɔkɔ ní a làá ŋée làá nīn còom tiŋan ní ki tī-si. ⁸Á yànti kugbɔŋu kun poon bi ŋmāñ Mara ki ŋée n nīn bí kí kól-si. Á nīn pée kàañ-ku ŋwiimpu nì kunyeeu, án nín làá ŋá pu á ŋmā kí nīn ŋáañ tikɔkɔ ki nóó nì tibɔti tin bi ŋmāñ

ku-poonee. A yaa ŋáañ mimmee ní a làá ŋmā kí bónti a-sàmbiyaamu ní án búti-si á ŋmā kí ŋá tin kɔkɔ a là kí ŋée. ⁹Maa kpáafi-si yii á ká dipɔbil kí taa fāŋki báà tibaaa? Taa yànti tifaandi n cúú-si, kí taa yànti a-wunti n yòtī, kun puee man a-Dindaan a-Nimbɔtiu làá nīn bí a-cee laakin kamaa ní a làá cùee!»

Joosuwa bónti kí dùtì Jɔɔdan buŋŋu

¹⁰Niinee ní Joosuwa tī Isirayeel yab tindanŋkilib mara nee yii: ¹¹«Ní yiiñmaan dinaapaal kɔkɔ pu kí bāaki tibɔti nee kí tükü samaa kɔkɔ. Ní lī yii: <Ní bóntiimaan tijin kí yóoñ, kun puee kí yòòñ dñn kí tin sāā iwiin itee, ni làá dùtì Jɔɔdan buŋŋu ŋun dō nee kí cúú já kí fōō kitiŋ kin ti-Dindaan ni-Nimbɔtiu tī-ni, kí nīn sá ni-yakee.> ¹²Boonee ní Joosuwa sòòñ nì Rubeen naakookun yab, nì Gaadi naakookun yab, nì Manasee naakooku dijandi diba yab ki bí-bi yii: ¹³«Ní téetimaan mara un ti-Dindaan tɔntɔnliu Mooyiisi nín tī-nee. U nín lī yii: <Ti-Dindaan ni-Nimbɔtiu tī-ni diŋuŋfil ní kitiŋ kin u tī-ni nee poon.> ¹⁴An puee, yàntiimaan ni-nimpoobi nì ni-biyaamu nì ni-wanŋuti n gbintí kitiŋ kin Mooyiisi tī-ni Jɔɔdan buŋgbandi din bí doo pú nee. Nimbi bibaatandambi kɔkɔ n bóob dikòndi kí linti ni-nabiyaamu nyɔkɔpu kí cúú tūtuñ-bi ¹⁵bí já kí tin cáá sāā ŋyunti ŋun ní ni-Nimbɔtiu làá dāā tī-bi diŋuŋfil kii u nín tī ni mun diŋuŋfil puee, ní bi mun n ŋmā kí

fōō kitiŋ kin ti-Dindaan ni-Nimbɔtiu tī-bee. Mín boonee ní ní gitiñ kí dāā kāl ni-tiŋki kin ti-Dindaan tɔntɔnliu Mooyiisi tī-ni Jɔɔdan buŋgbandi din bí doo pú nee, an dákà yii dibuŋgbāndi din bí ŋwiin nyalanŋi pú nee^b.»

¹⁶Ní bi bí Joosuwa yii: «Ti kii kí làá ŋá tin kɔkɔ a yaa bí yii tí ŋée. Laakin ní a yaa pée tú-tee, ti làá cù. ¹⁷Kii ti nín nín pée pílifin Mooyiisi tikɔkɔ poon puee, mín mbaantiim ní ti làá nīn tí pílifin sii mun. Ti-Dindaan a-Nimbɔtiu n nīn bí a-cee kii u nín nín bí Mooyiisi cee puee. ¹⁸Unil un kamaa yaa ŋèēñ nì a-marab, ki yī kaa pílifí a-nyɔkɔ kí ŋá a nín lī puee, bí kpò udaan! Siiyee, pɔɔñ a-ba kí ká dipɔbil!»

Joosuwa tú bicɔŋkiliibi bili Jeeriikoo tiŋkin

2 ¹Isirayeel yab dāā bí Siitiim tiŋkin ní Nuuni jipɔɔn Joosuwa lēē binib bili ki tú dibalin ki bí-bi yii: «Ní cùmaan kí yiiñ kí cɔŋki kí béé Jeeriikoo tiŋki kɔkɔ.» Binibee bānee ní ki kó kinimpulaakpaai kiba dumpu ki dōòñ. Bi yī kinimpulaakpaai gbanti yii Rakaab^c. ²Ní binib cūti nyá Jeeriikoo bɔtiu kuŋanŋaau yii: «Kpèè, Isirayeel yab biba kónnì ti-tiŋki pu doo kunyeeu nee kí yiiñ kí cɔŋki kí béé kitiŋ!» ³Ní Jeeriikoo bɔtiu tú bi tükü Rakaab yii: «Nyāntiñ binib bin dómīn ki kó a-dumpuee kí tī-ti, kun puee

bi dómīn kí cɔŋki kí béé kitiŋ nee filiŋfeeti kɔkɔ ní.» ⁴Rakaab nín cáá bininjabee liitil ki bál ní ki kii bin ubɔti túnnée yii: «Tiŋman, bininjabee lafun dómīn m-cee, ama maa nyí laakin bi nyānnée. ⁵An nín bónti bi làá piin kitiŋ punyɔkɔkee ní binib gbanti nyān^d, maa nyí laakin bi búntèe. Ní jàmaan bi-boon malaa, ni làá cúú-bi nsanni!»

⁶Ibaamɔnee Rakaab nín cáá bininjabee ki jóntiñ u-diiku yilpu laakin bi bōbee, ki dū-bi ki bál tiŋmiil kpaŋkpaatii in u fükü ki dinti kudii yilpuee taapu. ⁷Ní ubɔti naacimbee kùl ki páañ bininjab bilee boon, ki túl Jɔɔdan buŋŋu watil pú laakin kaa nyòd binib còom ki dùtèe. Bi nyān ki búntèe ní bi dū kitiŋ punyɔkɔki ki piin. ⁸Kí wātī Rakaab nicambi bin u bálee n dōoñee, ní u nín jóm bi-cee kudii yilpu. ⁹U bānee ní ki bí-bi yii: «M nyí yii ti-Dindaan dū kitiŋ nee ki ŋá ni-ŋaan. Ni yānti dinyoondi kó-ti an kaa cáá bí lī. Ni-puee, tifaandi kó kitiŋ nee nib kɔkɔ bi nyūñ ŋkpatim. ¹⁰Di sá yii ti gbil ti-Dindaan nín yānti Tikati mɔɔl nyim fòotì ni-nimbiin ni dùtì ŋyunti ŋun ni nín nyān Eejipiti tiŋkinee. Ti giti gbil tin ní ni ŋá Amɔɔr yab bɔtiibi liitil Siiwɔn nì ɔɔgi bin bí Jɔɔdan buŋŋu lapu puee, nì ni nín nāñ bibɔtiibi gbanti liitil nì bi-wanti pílpil puee^{ee}. ¹¹Ti nín gbil mimmee, tifaandi kó-ti ní ti nyūñ ŋkpatim ní báà unil kaa ti cáá dipɔbil kí ŋmā

^b 1.15 B. 13-15: kpèè Dikà 32.28-32, Ditee 3.18-20.

^c 2.1 Bi sòòñ Rakaab bɔti Dipoompɔndi poon, Maat 1.5, Eebru 11.31 nì Yaku 2.25.

^d 2.5 Kí taa pɔ nsan binannanliibi n kó kitiŋinee, bi nín piintí kitiŋ punyɔkɔki ní kunyeeu.

^{ee} 2.10 Ti-Dindaan nín yānti Tikati mɔɔl nyim fòotì puee: kpèè Disa 14.21. - Siiwɔn nì ɔɔgi bɔtee: kpèè Ditee 2.24 kí cáá sāā 3.17, Dikà 21.21-35.

^a 1.6 B. 5-6: kpèè Ditee 31.6-8,23.

kí yúl ni-nimbiin kí jáñ-ni. Tinman pu, ti-Dindaan ni-Nimbótiu di sá Unimbóti un bí yilpu fɔŋŋŋee ní kí sá Unimbóti kitiŋ pu taapu doo mun. ¹²Kɔŋkɔnnee ní pùtì ti-Dindaan yii m nín ñá-ni tiniti tin nee, ni mun làá ñá m-baa dicanŋkun yab tiniti kí téen, ní kí tī-mi kudaŋŋu yii ni làá lafun ñá míñ. ¹³Ní yàntì m-baa nì m-na nì m-niijab nì m-mambi nì m-naalib nì bi-dicanŋi nib kɔkɔ ñ nīn bí dimaŋfalín. Ní taa yàntì bí kpò-ti». ¹⁴Ní bininjabee kí-u yii: «Ti kíí kí kpú nimbi yil pu, sii dee taa péee yàntì ti-bóti nee ñ nyā ti nì si kansikin ubo ñ gbīl-tì! Ti-Dindaan yaa làá yàntì kitiŋ nee kó ti-ŋaanee, ti làá dáá ñá-si tiniti kí dákà-si ti-baamɔŋyi.»

¹⁵Niinee Rakaab dū ŋŋmii ki tó tɔkɔla boon pú ní bininjabee dī ki kpákati taapu, kitiŋ boon. Di sá yii kitiŋ gundi pu ní bi nīn máñ kudii kun Rakaab kóoyee ki tɔkɔn. ¹⁶Bi làá nīn nyēēyee ní Rakaab kpáafi-bi yii: «Ní túlmaan dijool watil pú bin bíi jì kí cúú-nee ñ taa ká-ni. Ní gbíntí dijool pu niin kí bál iwiin ita kí nīn cí binib gbanti ñ fàtī gítiñ, boonee ní nīn níki ni-saŋŋu kí nīn cá.» ¹⁷Ní bininjab bilee bí-u yii: «Timbi làá ñúb dipoondi din a yàntì ti pùtì ki pōon-see. ¹⁸Ama kpèè, ŋwiin ŋun a yaa làá ká ti kónní kitiŋinee, á dáá dū gulfaman ŋmiiŋu nee kí kúl kí lúntí tɔkɔla un a yàntì ti dī ki nyáñ nee. Ŋyunti gbantee, á dáá kóon a-baa nì a-na nì a-nabiyaamu nì a-baa dicanŋkun yab kɔkɔ kí kpāfi dicilpu a-dumpu. ¹⁹Un kamaa yaa

lāa péee nyáñ mmɔŋkee, udaan di dāa yì ùn u-ba kpuulool, an kaa dāa sá timbi bóti. Ama bi yaa làá péee gbēē unil un kamaa bí a-dumpuee, timbi di dāa yì udaan kpuulool. ²⁰Ama a yaa dū ti-bóti nee ki máafi binibee, taa làá ti ñúb dipoondi din a yàntì ti pùtì ki pōon-see». ²¹Ní Rakaab kí-bi yii: «Ni nín lī puee, án ñá míñ!» U lī mimmee ní ki pú-bi nsan bi nín cá, ní u nyàab gulfaman ŋmiiŋu ki dūu kúl ki lúntì tɔkɔla pu. ²²Ní bininjab bilee nín cá dijool pu ki cūti bál niin iwiin ita. Ubóti naacimbi bin bíi jì kí cúú-bee nyàab-bi didandi pu ki gī kaa ká-bee, ní ki fàtī nín gítí. ²³Niinee ní bininjabee liitil kpákati dijool, ki dūtì Jɔɔdan buŋŋu ki cūti Nuuni jipɔɔn Joosuwa cee ní ki dū bi nín bàñ tin jítèe kɔkɔ ki máafi-u. ²⁴Bi bí Joosuwa yii: «Tinman pu, ti-Dindaan lafun dū kitiŋee kɔkɔ ki ñá ti-ŋaan ní. Di sá yii timbi puee, tifaandi kó ki-nib kɔkɔ ní bi nyūñ ŋkpatim!»

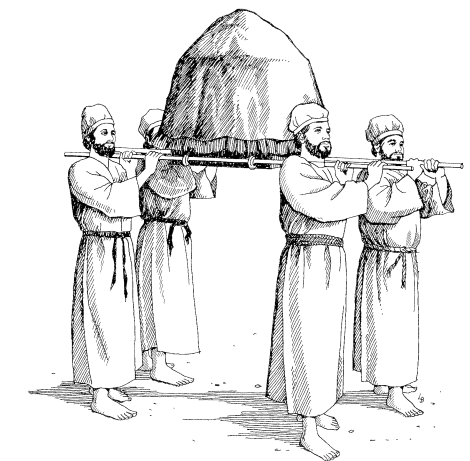
Isirayeel yab dūtì Jɔɔdan buŋŋu

3 ¹Kutaa wúnti kutaafaau pɔlpɔlee ní Joosuwa yíkì Siitiim kaŋŋun, u nì Isirayeel yab kɔkɔ, ní bi cōom ki tin bàñ Jɔɔdan buŋŋbandi. Bi bàñ niinee ní ki gbínti ki kāl kí cūti ŋwiin ŋun bi làá dūtì mbunee. ²Iwiin ita boonee ní Isirayeel yab tindaŋkpilib yūñ ki mǎnti dinaapaal kɔkɔ poon, ³kí báaki ki tükü binib yii: «Ni yaa làá péee ká Leefii naantiibi bisaraaŋaliibi f yōon ti-Dindaan ni-Nimbótiu Poondi dakaau ki búkuñee, ní dáá nyā dinaapaalin kí páañ bi-boon.

⁴Mimmee ni làá béee nsan ŋun ní ni máañ kí nóoyee, kun puee naa làá péee cōom nsan nee pu ki ká. Ama ní yàntì mpaan ñ nīn dō ni nì Dipooni dakaau kansikin kí bà kii ditanŋkpal diba, kí taa nīn pīl-u tikpil.»

⁵Ní Joosuwa tükü samaa yii: «Ní bóntímaan ni-ba kí nīn bí circir, kun puee fool ti-Dindaan làá fu ñá maamaaci tuuŋŋi ni-kansikin.» ⁶Míñ boonee ní Joosuwa bí bisaraaŋaliibi yii: «Yōommaan Dipooni dakaau kí linti samaa nyɔkɔpu!» Ní bi yōon Dipooni dakaau ki linti samaa nyɔkɔpu.

⁷Ní ti-Dindaan tükü Joosuwa yii: «Dīn wiiŋŋu nee ní m làá kíí kí yàntì á nyā diyindi Isirayeel yab kɔkɔ nimbiin ní bí béee yii m làá nīn bí a-cee kii m nín nīn bí Mooyiisi cee puee. ⁸Tükü bisaraaŋaliibi bin tú Dipooni dakaau yii bi yaa cōom ki bàñ Jɔɔdan buŋŋuee, bí kó poon kí yúl nnyimin.» ⁹Niinee ní Joosuwa bí Isirayeel yab yii: «Ní sūtímaan doo kí dáá pīlifi tibóti tin ti-Dindaan ni-Nimbótiu cáá ki làá sōonhee!» ¹⁰Bi kóoní ki kpáfèe ní Joosuwa bí-bi yii: «Tin bí nee di làá yàntì ní béee yii Unimbóti un bí dimaŋfalinee bí ni-kansikin ní ki làá lafun jà Kanaan yab nì Eeti yab nì Eefi yab nì Peeriisi yab nì Giirgaasi yab nì Amɔɔr yab nì Jeebusi yab kí wàatī-ni. ¹¹Kpèèmaan, duulinya kɔkɔ Dindaan Poondi dakaau làá linti ni-nyɔkɔpu kí kó Jɔɔdan buŋŋun ní nee. ¹²Kɔŋkɔnnee, ní lēèmaan Isirayeel naakoti poon binib saalaa nì bili, kunaakoou kamaa unil ubo ubo. ¹³Bisaraaŋaliibi bin búkū ti-Dindaan, duulinya kɔkɔ Dindaan Poondi dakaau dāa péee

Bisaraaŋaliibi búkū Dipooni dakaau (3.17)

ti-Dindaan Poondi dakaauwee pée sí Joodan buɲɲu kansikin ŋkulimmi, ní Isirayeel yab kɔkɔ dāa dūti Joodan buɲɲu ŋkulimmi ki dód.

Ataɲkpee saalaa nì ali ŋin bi làá nīn cáa téetée

4 ¹Ŋyunti ŋun samaa kɔkɔ dūti Joodan buɲɲu ki dódoyee, ní ti-Dindaan bí Joosuwa yii: ²«Lēē samaa kansikin binib saalaa nì bili, kunaakoou kamaa poon unil ubɔ ubɔ, ³kí tükù-bi yii: <Ní kó-maan kí tòd ataɲkpee saalaa nì ali Joodan buɲɲu kansikin, dibɔbil din bisaraaŋaliibi yúlee. Ní kpáañ-ŋi kí cáá bí laakin ni làá dōon kunyeeu neeyee.>» ⁴Niinee ní Joosuwa yííñ binib saalaa nì bili bin u yānti Isirayeel yab lēē bi-kansikinee, kunaakoou kamaa poon unil ubɔ ubɔee ki kpáfi, ⁵ní ki bí-bi yii: «Ní līntīmaan ti-Dindaan ni-Nimbɔtiu Poondi dakaau nyɔkɔpu kí kó Joodan buɲɲu kansikin, ní báà ŋma í yòon ditaɲkpal diba diba kí dūú bùkuñ u-gbigbil pu, kí nóó nì Isirayeel yab naakɔti nyɔkɔm nín sá puee. ⁶An taɲkpeene di làá nīn sá-ni kudaŋɲu. Fool boon ni-biyaamu yaa láa bālifi-ni yii ba ní ataɲkpee nee sá ki tī-nee, ⁷ní dāá kíf-bi yii: <Bi nín nìn tūn ti-Dindaan Poondi dakaau ki dūti Joodan buɲɲuee, mi-nyim nìn cúu yākatí mili ní. Ŋyunti ŋun bi nìn bí dūtí nì Dipoondi dakaauwee, nnyim nìn cúu yākatí ní bi jíti. An puee, ataɲkpee nee sá kí nīn téetí Isirayeel yab an ɔti ní kí nīn cáa cá jaanjaan.>»

⁸Ní Isirayeel yab lafun ŋá kii Joosuwa nín yóon-bi yii bí ŋá puee. Bi nìn lēē ataɲkpee saalaa nì ali Joodan buɲɲu kansikin, kunaakoou kamaa ditaɲkpal diba, kii ti-Dindaan nín nìn tükù Joosuwa yii bí ŋá puee, ní ki cáa cūnni ki bí laakin bi nìn dōon kunyeeu gbantee. ⁹Joosuwa nìn gíti yānti bi tōō ataɲkpee saalaa nì ali aba mun ki cóon Joodan buɲɲu kansikin, laakin bisaraaŋaliibi bin nìn tú Dipoondi dakaauwee nìn yúlee. Ataɲkpee gbanti dáá gbintii bí niin ki dāa sāā dín.

¹⁰Bisaraaŋaliibi bin nìn tú Dipoondi dakaauwee nìn gbintii yú Joodan buɲɲu kansikin mīn ní tin kɔkɔ ti-Dindaan yānti Joosuwa tükù Isirayeel yabee ŋá kii Mooyiisi nín nìn kpáafi Joosuwa yii ú ŋá puee. Boonee ní samaa kɔkɔ ŋá malaa ki dūti. ¹¹Binib kɔkɔ nín dāa pée dūti ki dódoyee ní bisaraaŋaliibi kpáañ ti-Dindaan Poondi dakaau ki dūti ní ki jíti ní līnti samaa nyɔkɔpu. ¹²Rubeen nì Gaadi naakɔti yab, nì Manasee naakooku yab dijandi diba nìn līnti Isirayeel yab kɔkɔ nyɔkɔpu, ki bóob dikòndi, kii Mooyiisi nín nìn kpáafi-bi yii bí ŋá puee. ¹³Bijanjalibi kii binib kutukub imuɲku ili nyɔkɔm di nìn dūti Joodan buɲɲu, ki ŋúb tijaŋwan ki cōom ti-Dindaan Poondi dakaau nimbiin ki cá Jeeriikoo tantakal watil pú kí cúú já kujaau. ¹⁴Ŋwiin gbantee, ti-Dindaan nìn yānti Joosuwa nyáñ diyindi tikpil Isirayeel yab nimbiin, ní bi nìn kíñ

ki tó-u kii bi nín nìn tó Mooyiisi puee u-maɲfal wiɲyi kɔkɔ poon.

¹⁵Boonee ti-Dindaan bí Joosuwa yii: ¹⁶«Tükù bisaraaŋaliibi bin tú ti-Dindaan Poondi dakaauwee yii bí nyānní Joodan buɲɲu poon.» ¹⁷Ní Joosuwa bí bisaraaŋaliibe yii: «Ní nyānnímaan Joodan buɲɲu poon!» ¹⁸Ŋyunti ŋun bisaraaŋaliibi bin tú ti-Dindaan Poondi dakaauwee nyáñ Joodan buɲɲunee, bi-tafati tin pée gbèeti kitiɲkuliŋŋee ní Joodan nyim fātii kí ki bí pùub kii mi nín pée kpààa pùub puee, ní ki gbí ki bàñ abuɲgbán liitil. ¹⁹Uɲmapeepeekaa poon iwiin saalaa dal ní Isirayeel yab dūti Joodan buɲɲu ní ki cūti kál laakin bi yfi yii Giilgaal, an bí Jeeriikoo tiɲki ŋwiiñ nyalanŋi púee.

²⁰Giilgaal niin ní Joosuwa yānti bi cóon ataɲkpee ŋin bi kó Joodan buɲɲun ki tōoyee. ²¹Bi cóon ki dódoyee ní u tükù Isirayeel yab yii: «Fool boon ni-biyaamu yaa láa bālifi nimbi bibaatiibi yii ba taɲkpeeni séeyee, ²²ní dāá lēē taapu kí tükù-bi yii: <Isirayeel yab nìn dūti Joodan buɲɲu ŋun dō nee nì atakulim ní.> ²³Di sá yii ti-Dindaan ni-Nimbɔtiu yānti Joodan buɲɲu nyim fóoti ni-nimbiin ní ni-kɔkɔ dūti kii ún ti-Dindaan ni-Nimbɔtiu nín nìn yānti Tikati mɔɔl nyim fóoti timbi nimbiin ki tin sāā nyunti ŋun ti-kɔ dūtèe^{gb}. ²⁴U ŋá mīn anibul ŋin bí kitiɲ puee kɔkɔ í bée yii ún ti-Dindaan pɔŋɲu di sá mpɔŋkpaan, ní nimbi í nīn fāŋkí-u kí nīn cáa cá jaanjaan!»

^{gb} 4.23 Kpèè Disa 14.21.

ⁱ 5.3 Giibeeyaati Aralɔti taapu di sá yii ŋkunlam gbantaŋki.

^j 5.6 kin poon nnaabiim nì tisiil còol: kpèè Disa 3.8 nì tin bi ŋmāñ kugbɔŋu faaku taapuee.

5 ¹Amɔɔr yab bin kòd Joodan buɲɲu ŋwiiñ jeetilaŋki púee ɔtiibi, nì Kanaan yab bin kòd ki piliñ tiɲkuee ɔtiibi nìn gbil yii ti-Dindaan yānti Joodan buɲɲu nyim fóoti Isirayeel yab kɔkɔ ŋún ki dūti. Niinee bi-pɔbiliŋ bíil, ní Isirayeel yab puee, bi nyūñ ŋkpatim.

Bi gíí Isirayeel yab bininjab kɔkɔ Giilgaal

²Ŋyunti gbantee ní ti-Dindaan tükù Joosuwa yii: «Kpítí ntaɲkpajimu kí gíí Isirayeel yab bininjab bin dáá sá binipɔmbee akpancan.» ³Ní Joosuwa kpítí ntaɲkpajimu kí gíí Isirayeel yab bininjab bin dáá sá binipɔmbee kɔkɔ akpancan. Kí yòon yaadal ní bi kíñ ki yfi niin yii Giibeeyaati Aralɔtiⁱ. ⁴Kun yì-tì ní Joosuwa dāa gíí Isirayeel binipɔmbee sée. Isirayeel nibul nín nìn nyānní Eejipiti tiɲkinee, bininjab bin kɔkɔ nìn bàñ kí cù kujaauwee nìn kpfi nsanni, kuteeun. ⁵Bin nìn yíkiñ Eejipiti tiɲkinee kɔkɔ nìn pée gíí ní, ama ní mbininjabiyaamu mun bi dāa māl nsanni kuteeunee, mún kaa gíí. ⁶Di sá yii Isirayeel yab nìn gbintii kuteeun ki bí ki yiiñ mīn ki tin sāā abin imuɲku ili, ní bi-kansikin bin nìn nyáñ Eejipiti tiɲkin ki nìn bàñ kí cù kujaauwee kɔkɔ dāa kpfi. Kun yì-tì bi nìn kpfi mimmee di sá yii baa nìn píliŋ ti-Dindaan nyɔkɔ, ní ti-Dindaan nìn pūti yii waa làá yānti bí ká kitiɲ kin poon nnaabiim nì tisiil còol^j u nìn pōon bi-naanjaan yii u làá dūú tī-tee. ⁷Bi-jipɔmbi di yíki

ki fōo bi-yil. Bi-jipɔmbi gbanti ní Joosuwa nín gíi akpancan, kun puee baa nín gíi-bi nsanni. ⁸Bi gíi-bi mín ki dóóyee ní samaa kɔkɔ gbinti dinaapaal pu niin ki kál áli ibuun dāa kpí. ⁹Ní ti-Dindaan bí Joosuwa yíi: «Dín wiinŋu nee, m cúú Eejipiti tɪŋki cooi in nín bí ni-puee ki lēe.» An di yì-tì ní bi pú mpaan gbanti diyindi yíi Giilgaalk, ní bi dáá gbintii yíi-ŋu mín ki dāa sāa dín.

Dilákatiil jɪŋaaliu

upeepeekaa un bi jín Kanaanyee

¹⁰Isirayeel yab nín kál Giilgaal niin, Jeeriikoo tantakalin ní ki jín Dilákatiil jɪŋaaliu uŋmal poon ŋwiin ŋubɔ kpá saalku dal kujoou. ¹¹Kutaa wúntèe ní bi kí kítɪŋ gbanti jinti dijil. Bi nín púl kpɔnɔb bin baa ḡá ŋkpɔnɔnyɔkɔee nì bilee fiŋyi ki ḡmɔ. ¹²Ŋwiin ŋun bi jín an jintee ní maana gbēeñ kaa ti nyēeñ kutaa pu ki lítiñ. Dibindi gbanti ní Isirayeel yab kí ki bíi jɪn tɪjin tin lòoñ Kanaan tɪŋki pueekp.

Joosuwa nì ti-Dindaan janjakitil kpiliu

¹³Dalba Joosuwa nín bí Jeeriikoo tɪŋki caŋin. U dāa pée yáatèe ní ki ká uninja ubɔ yú u-nyɔkɔpu, ki ḡúb njicál u-ŋaan. Joosuwa cōom ki cūti u-cee ní ki bālifi-u yíi: «Sii sá ti-yɔu ubɔ naaa, a sá ti-nannanliu ubɔ ní?» ¹⁴Ní unaa-ciinee kíi Joosuwa yíi: «Aayee,

maa sá bi-kansikin báà ubɔ! Man di sá ti-Dindaan janjakitil kpiliu. Kɔŋkɔnnee ní m bāañ!» Niinee ní Joosuwa tātii dōoñ dicincibil ki jáam-u ní ki bí-u yíi: «M-dindaan, ba ní a là yíi man a-tɔntɔnliu ḡ ḡá ní?» ¹⁵Ní ti-Dindaan janjakitil kpiliuee bí Joosuwa yíi: «Cúú a-naa-takaŋ kí tákatí, kun puee laakin a yú nee sá circir paŋŋu pu ní!» Ní Joosuwa ḡá min ní u tükü-u yíi ú ḡée.

Isirayeel yab ján ki fōo Jeeriikoo tɪŋki

6 ¹Isirayeel yab puee, Jeeriikoo yab nín dū bi-tɪŋki punyɔmmu ki pīiñ ki kpāl. Báà ubɔ kaa nín ḡūñ kí kɔɔɔ, kaa nín ḡūñ kí nyā mun. ²Ní ti-Dindaan bí Joosuwa yíi: «Kpèè, m dū Jeeriikoo tɪŋki nì ki-bɔtiu nì ki-baatandambi ki ḡá a-ŋaan. ³Sii nì a-janjaliibi ḡ cōom kí mǎntí tū kitiŋ gbanti diba ḡwiin, kí nín ḡáañ mín kí tin sāa iwiin iluu. ⁴Bisaraŋjaliibi biluli ḡ nín ḡúb ipijaa yinŋyi ki lī Dipoondi dakaau nyɔkɔpu. Ŋwinluluúti dalee, ní dāa cōom kí mǎntí tū kitiŋ ḡfunyɔm miluli ní bisaraŋjaliibee ḡ dāa nín búñ iyin. ⁵Bi yaa láa búñ upija yinŋu ni gbíl an súnee, samaa kɔkɔ ḡ dāa kúuñ mpɔn mpɔn. Digundi din bi mǎn ki mǎntii tú kitiŋee làá lítí niin niin. Niinee samaa kɔkɔ ḡ sǎñ kí kɔ kitiŋin, báà ḡma ḡ nín pée túl u-nimbiin.» ⁶Ní Nuuni jipɔɔn

^k 5.9 *Giilgaal*: kpèè 4.19 nì tin bi ḡmǎñ kugbɔŋu faaku taapuee. Eebru soŋyi poonee, bi ḡūñ kí nǎati diyindi gbanti yíi *lēe ni-pu ki fá*.

^{kp} 5.12 maana: kpèè Disa 16.13-35. - *Kanaan*: ti-Dindaan nín nín pōoñ kitiŋ kin kí tī Isirayeel yabee yindi dee.

^l 5.15 *Cúú a-naatakaŋ kí tákatí*: kpèè Disa 3.5.

Usaraŋjal bí búñ upija yinŋu (6.4)

Joosuwa yíiñ bisaraŋjaliibi ki bí-bi yíi: «Ydōmmaan Dipoondi dakaau kí búkuñ ní bisaraŋjaliibi biluli ḡ nín ḡúb ipijaa yinŋyi ki lī ti-Dindaan dakaau nyɔkɔpu.» ⁷Ní u bí samaa yíi: «Yíkìmaan kí cōom kí mǎntí tū kitiŋ, bijanjaliibi bin lǐnti nsanee ḡ lǐnti ti-Dindaan dakaau nyɔkɔpu.» ⁸Joosuwa nín tükü samaa yíi bí ḡá puee, mín ní bi ḡá. Bisaraŋjaliibi biluli bin nín ḡúb ipijaa yinŋyi ti-Dindaan nimbiinee lǐnti ki búñ ní ti-Dindaan Poondi dakaau pá bi-boon. ⁹Bijanjaliibi bin lǐnti nsanee lī bisaraŋjaliibi bin búñ iyinee nyɔkɔpu, ní bijanjaliibi bin pǎantí boonee pá Dipoondi dakaau boon. Ní báa ḡma cōom ki cá ní iyin búñ.

¹⁰Ama ní Joosuwa kpáafi samaa yíi: «Ní taa kúuñ, kí taa yǎnti bí gbíl ni-need pu. Báà dinyɔɔbundi ḡ taa nyā unil nyɔkɔn kí tin sāa ḡwiin ŋun m làá tükü-ni yíi ní kúuñee, ní ní nín kúuñ.» ¹¹Mín ní Joosuwa yǎnti bi búkuñ ti-Dindaan Poondi dakaau ki cōom ki mǎntii tú kitiŋee diba, ní ki fātii gítii dinaapaal pu ki dōoñ.

¹²Ku wúnti, Joosuwa fínti kutaa-faa pǔlpɔlee ní ki yǎnti bisaraŋjaliibi fātii yōoñ ti-Dindaan Poondi dakaau ki búkuñ. ¹³Bisaraŋjaliibi biluli bin ḡúb ipijaa yinŋyee cōom ki lǐnti Dipoondi dakaau nyɔkɔpu, ki pée búñ iyinee. Bijanjaliibi bin lǐnti nsanee lī bíñ nyɔkɔpu, ní bin pǎantí boonee pá ti-Dindaan dakaau boon. Ní bi cōom ki cá ní iyin búñ! ¹⁴Ŋwinlilitee, bi tí cōom ki mǎntii tú kitiŋ diba ní ki fātii nín gítii dinaapaal pu. Bi ḡáañ mín ní ki tin sāa iwiin iluu. ¹⁵Ŋwinluluúti dalee, bi pée ki yíki ntaafaabɔmbɔmin ní ki cōom ki mǎntii tú kitiŋ, kii bi nín pée kpàa ḡáañ puee miluli pu. Ŋwiin gbanti baba ní bi cōom ki mǎntii tú kitiŋ miluli. ¹⁶Bi nín mǎnti nluluútiim ní bisaraŋjaliibi búñ iyinee, ní Joosuwa bí samaa yíi: «Ní kúuñmaan, kun puee ti-Dindaan dū kitiŋ nee ki ḡá ni-ŋaan ní! ¹⁷Ní nǎañ kitiŋ gbanti nì tin kɔkɔ pée bí ki-poonee kí dākà yíi tì kpánti ti-Dindaan wanti ubɔ kaa ti máañ kí gbēe! Asee Rakaab kinimpulaakpaai baba di làá ḡmátí, ní kí kütü binib bin kɔkɔ pée bí u-cee kudiinee. Kun puee ùñ di nín bál binib bin ti lēe ki tú bi cūti ki cɔŋki ki bēe kitiŋee. ¹⁸Ama nimbee, ní nín nyí nì ni-ba kí taa gbēe tin kpánti

ti-Dindaan wantee, kí mèè mbusu ki tó Isirayeel yab kòkò pu kí kón-bi tibòtin! ¹⁹Tin kòkò péé sá animbil nì sindaariya nì tasa wanti nì tikúti wantee, ní dūú sú ti-Dindaan kí dū-tì kí kùti u-wanti poon!»

²⁰Ní bisaraanjaliibi búñ iyin ní samaa kòkò kúuñ mpòn. Ìjyunti ñun samaa gbìl iyin pu ki kúuñ mpònee, ní digundi cúu wùtì. Niinee ní Isirayeel yab sán ki nín jóm kitiñin, báà ñma túl u-nimbiin, ní bi ján ki fōò kitiñ. ²¹Bi kó mimmee ní ki kūū ki céetì tin kòkò péé bí kitiñee poon ki cáá kufoouee, an dákà yii bininjab nì binimpoobi, binipombi nì bitikpilib, inaa nì ipii nì mmamu. Bi nìn péé gāatì kòkò nì ntàataajimu ní ki kūū.

Joosuwa fī Rakaab nì u-yab

²²Joosuwa tükū bininjab bili bin u nìn lēē ki tú bi cūti còñki ki béè kitiñ nín bí puee yii: «Ní kó-maan kinimpulaakpaayee dumpu kí nyántiñ ki nì ki-yab kòkò, kii ni nín nìn pūti ki pòon-kì puee!» ²³Ní binaacimpombi bin nìn cūti ki còñki ki béè kitiñee kó ki nyántiñ Rakaab nì u-baa nì u-na, nì u-nijjab nì u-nabiyaamu mun nìn bí u-ceeyee. Bi nyántiñ bi-kòkòee ní ki cáañ-bi ki kāañ Isirayeel yab naapaal kpaan-ceetiñu tiba ní taa gbēē-bi. ²⁴Boonee ní bi sēē kitiñee ññmi ki kpáañ tin kòkò bí ki-poonee. Asee animbil kúti nì sindaariya nì tasa wanti nì tikúti wanti ní bi nìn péé gānti ki dūu kúti ti-Dindaan wanti tin bí u-diikunee pu. ²⁵Ama Joosuwa nìn fī Rakaab

kinimpulaakpaai ki kpáañ u-yab kòkò. Rakaab gbínti ki kāl Isirayeel yab kansikin, ní u-naantiibi dáá gbínti kóò niin ki dāa sāa dín, kun puee ún di nìn bál binib bin Joosuwa nìn lēē ki tú bi cūti còñki ki béè Jeeriikoo tiñkee.

²⁶Ìjyunti gbanti ní Joosuwa nìn pūti ki lī yii:

«Ti-Dindaan yindi puee, mbusu ní kó unil un kamaa yaa mākāñ yii u làà fātī mā Jeeriikoo tiñki neeyee.

Udaan jipòñkpiliu ní u làà dūū kí kitiñ gbanti dimal, ní kí dū u-jipòñjoolkaau kí còoñ ki-punuubi^m!»

²⁷Mín ní ti-Dindaan nìn bí Joosuwa cee ní u-yindi nìn gbìti kitiñ kòkò poon.

Akan yīnti ní ki fōō u-tafadaaldi

7 ¹Isirayeel yab yīntiñ mara un sá yii bí taa gbēē tiwan tin kpánti ti-Dindaan wantee. Di sá yii Kaarmii jipòñ, Sabidii naantiu nì Seera un sá Juuda naakookunee naantitòntòkòl Akan lēē tiwane poon tiba. An puee ní ti-Dindaan fōō mbum Isirayeel yab pu.

²Jeeriikoo tiñkin niin ní Joosuwa lēē binib ki tú Aayi tiñki kin bí Beeteel ñwiiñ nyalañki pú, ki piliñ Beeti-Aween tiñkee, bí cù kí còñki kí béé kitiñ gbanti. Ní binibee cūti ki còñki ki béè Aayi tiñki tiñan. ³Bi fātii gítiiñ Joosuwa ceeyee ní ki tükū-u yii: «Bijanjaliibi kòkò ní

taa yīki yii bi cá kí já nì Aayi tiñki kujaau. Bijanjaliibi kutukub bili kii bita ñūñ kí cūú já kí fōō-kì. Taa yànti binib ní gū digiñdi fám, kun puee binib bin bí kitiñ gbantinee kaa péé náañ bàà fii!» ⁴An puee ní bi lēē bijanjaliibi kutukub bita nyòkòm ki dūu tú bí cūú jáñ Aayi tiñki, ama ní Aayi yab kpiliñ-bi ní bi sán. ⁵Aayi yab nìn kpiliñ Isirayeel yab doooo kitiñ punyòkòki nyòkòpu, ki jīn-bi ki tin bàñ Seebariim ní ki kūū bi-kansikin binib mmuñku nì saalaa nì biluu, ñyunti ñun bi bíi wúnti kigbantañee. Niinee ní Isirayeel yab pòbiliñ bíil tikpil, ní bi-wunti kpīl.

⁶Ní Joosuwa nì Isirayeel tindañ-kpilib dáal kí cati bi-wanti tin bi pēeyee, ki cūti dōon ti-Dindaan Poondi dakaau nyòkòpu dicincibil. Bi nìn dōon ki tin sāa kujoou, ní ki kàfi ntam ki yànti bi-yiliñ pu. ⁷Ní Joosuwa bí yii: «Áà, m-Dindaan Unimbòti! Ba pu ní a cáá-ti ki dūtiñ Jòdan buññu ní? A cáañ-ti ki ñá Amòr yab ñaan bí kpò kí céetì-ti níi? Ti yaa bàà pūti gbínti Jòdan buñbandi lapu pu tiñki pu, an bàà sòó! ⁸Abàa, m-Dindaan! Kòñkònee Isirayeel yab nannanliibi nín kpīl-bi bi sán nee, m làà nín lì yii ba dee? ⁹Kanaan yab nì binib bin kòkò kóò kitiñ nee puee yaa gbìl tin bí nee, asee bí gbáb kí biin ti-pu ní kí kpò kí céetì-ti! Mimmee, mana ní a làà ñá ní kí yànti binib ní béé yii a-yindi sá dikpaandi?»

¹⁰Niinee ní ti-Dindaan bí Joosuwa yii: «Yīkim! Ba pu ní a dō dicincibil mín? ¹¹Isirayeel yab yīnti! Bi kpīti dipoondi ñin m pòon-bee, ki lēē

tiwan tin baa máañ kí gbēeyee poon tiba. Bi yūñ-ti ki bál biñ bi-ba wanti poon. ¹²An puee Isirayeel yab kaa làá ti ñmā kí sūtí pīl bi-nannanliibi. Bi-nannanliibi làà nìn péé sán ki jì-bi ní, kun puee mbusu kó-bi dikoobil ñin bi kōotèe pu. Ni yaa kaa nyánti tiwan tin naa máañ kí gbēeyee ni-kansikin, maa làá ti nín bí ni-cee! ¹³Yīkì kí bónti samaa bí nìn bí circir man nì bi ní fu kpāfi. Á tükū-bi yii bí bónti bi-ba kí nìn bí circir kí cūti fool taaku, kun puee man ni-Dindaan Isirayeel Nimbòti nín sòon puee sèé: < Isirayeel yab, tiwan tin naa máañ kí gbēeyee tiba bí ni-cee! Ni yaa kaa nyánti tiwan gbanti ni-kansikin, naa làá ti ñmā kí sūtí kí pīl ni-nannanliibi. > ¹⁴An puee, fool kutaafaau, ni-kòkò ní fu dáañ m-cee, kí nìn sūtíñ kunaan-koo kunaanoo. Kunaanoo kun ti-Dindaan yaa fu sāyee ní fu kpāfi kí nìn sūtíñ mmaal mmaal. Mmaal ñun ti-Dindaan yaa fu sāyee ní fu kpāfi kí nìn sūtíñ kudicañu kudicañu. Ní kudicañu kun ti-Dindaan yaa fu sāyee nib ní fu kpāfi kí nìn sūtíñ ubò ubò. ¹⁵Unil un an yaa fu sāa yii ún di ñúb tiwan tin baa máañ kí gbēeyee, bí fu wà udaan ññmi kí kpáañ tin péé sá u-wantee kòkò. Kun puee udaan kpīti man ni-Dindaan Poondi ki ñá icoo bōti Isirayeel tiñki poon!»

¹⁶Joosuwa fīnti kutaafaau pòlpòlee ní ki yānti Isirayeel yab kòkò sūtíñ kunaanoo kunaanoo, ní an sāa Juuda naakooku. ¹⁷Ní u yānti Juuda naakookun yab sūtíñ, ki nóó nì bi nín pēē pēē mmaal puee, ní an sāa Seera maaliñu. Ní Seera maaliñu

yab sùtìñ kudicaṅu kudicaṅu, ní an sãa Sabidii dicaṅku. ¹⁸U yãnti Sabidii dicaṅkun nib sùtìñ ubo ubo, ní an sãa Kaarmii jipɔɔn, Sabidii naantiiu, Seera un sã Juuda naakookunee naantitɔntɔkɔl Akan. ¹⁹Ní Joosuwa bí Akan yii: «M-jipɔɔn, tī ti-Dindaan Isirayeel Nimbɔtiu tinyool, kí nyɔṅkì-u. Māafi-mi tin a ṅee kɔkɔ kí taa bál-mi bàa tiba!» ²⁰Niinee ní Akan kíí Joosuwa yii: «Tiṅman, man di lafun yīntiñ ti-Dindaan Isirayeel Nimbɔtiu. An nín jíti puee sò. ²¹M ká tiwan tin ti ján ki fōoyee poon Siinaar tiṅki bɔkutikpaandi diba, di ṅān kunyaanṅu an kaa cáá bí lì, kí ká animbil kúti an nyim ki bàñ kii kiiloo bi bita nyɔkɔm, ní ki ká disindaariyakúndi diba, di nyim kii kiiloo dijandi nyɔkɔm. Tiwan gbantee kó-mi nnimbítaataam ní m yōòh-ti ki cáa bál. Min ti kã nee, ti gbñ ki síb kitiṅ m-tantiu kansikin, animbil kúti tíl taapu.»

²²Ní Joosuwa lēe binib ki tú Akan tantiu. Bi bàñ ki lafun kpēyee tiwan di síb kitiṅ tanti kansikin, animbil kúti tíl taapuee. ²³Ní bi kóòh ní tiwanee tanti poon ki cáañ Joosuwa nì Isirayeel yab kɔkɔ cee, kí dūu bíl ti-Dindaan nimbiin. ²⁴Niinee ní Joosuwa yānti bi cúú Seera naantiiu Akan, kí yōòh animbil kútee nì dibɔkutikpaandee nì disindaariyakúndee. Bi nìn cúú kí kpáañ u-jipɔmbi nì u-bisalib, nì u-naai nì u-mammu nì u-piii nì tin kɔkɔ péee sá u-wantee, ní u nì Isirayeel yab kɔkɔ cáá-bi kí cūnni Akɔɔr tantakalin. ²⁵Bi bàñ niinee ní Joosuwa bí Akan yii: «Ba pu ní a

pàal ṅṅmii kí léeñ ti-pu mín? Too, díñ wiṅṅu nee ní ti-Dindaan làa péee gíiñ-ṅu kí téen-si!» Ní Isirayeel yab kɔkɔ yáṅkì Akan ataṅkpee kí kūū. Bi nìn yáṅkì u-yab mun ataṅkpee kí kūū ní kí wūñ u-wanti kɔkɔ ṅṅmi. ²⁶Boonee ní bi kóòh ataṅkpee kí kpúkuñ bi-pu dikpúkukpaandi. Ditaṅkpakpukul gbanti dáá gbintii bí niin díñ pu nee. An pu ní bi pú mpaan gbanti diyindi yii Akɔɔr tantakal, kí dāa sãa díñ.

Mín boonee ní ti-Dindaan ṅuul sṅṅkì.

Isirayeel yab ján kí fōo Aayi tiṅki

8 ¹Mín boonee ní ti-Dindaan tükü Joosuwa yii: «Taa fāṅkì, kí taa yānti a-wunti ṅ yòti! Yíkì kí yòòh binib bin bàñ kí cù kujaauee kɔkɔ ní cùú jáñ Aayi tiṅki! Á nīn nyí yii m dū Aayi bɔtiu nì u-nib kɔkɔ, nì kitiṅ kin poon u kòdyee, nì kitiṅ kin pu u jīñ dibeelee kɔkɔ kí ṅá a-ṅaan. ²Á ṅá Aayi tiṅki nì ki-bɔtiu kii a nín ṅá Jeeriikoo tiṅki nì ki-bɔtiu puee. Ama ni ṅūñ kí yòòh kitiṅ nee kíñ wanti tin ni jáñ kí fōoyee nì ki-waṅkuti. Á lēe bijanjaliibi biba bí cùú nákañ kitiṅ boon pú.»

³Ní Joosuwa bɔnti u nì u-yab bí cùú jáñ Aayi tiṅki. U dá láá péee kí lēe bibaatandambi kutukub mmuṅku nì saalaa ní bíñ līnti kí nín cá kunyeeu gbanti. ⁴Bi làá búntee ni u bí-bi yii: «Ni káa! Nimbi ṅ līnti-maan kí cùú nákañ kitiṅee boon pú, kí taa nīñ dátiñ-kì tikpil, kí bɔnti ni-ba kí nīn cí. ⁵Man nì samaa un kíñee làá sùtí kí pīl kitiṅ. Bi yaa tí nyánní kí jàkà-ti kii bí nín nìn

ṅá pu mpeekaamee, ti làá ṅá kii ti sáñee ní bí páañ ti-boon. ⁶Ti yaa bí sán ní bi yaa kùl kí páañ ti-boonee, ní tí ṅmàtiñ-bi kí dáal-bi kí nyānti kitiṅin. Bi làá dākafi yii ti tí bí sán-bi, kii bi nín nìn jīñ-ti ti sán mpeekaam puee. ⁷Niinee ní nimbi ṅ nyānni laakin ní ni náka nákee, kí kó kí já kí fōo kitiṅee. Ti-Dindaan ni-Nimbɔtiu làa dū-kí kí ṅá ni-ṅaan. ⁸Ni yaa jáñ kí fōo kitiṅ gbantee, ní sēe-kì ṅṅmi kí wà, kí nóò nì ti-Dindaan nín tükü-ni yii ní ṅá puee. Man nín yóòh-ni yii ní ṅá puee, ní ṅámaan mín deede!» ⁹Ní Joosuwa dū-bi kí tú ní bi nín cá kí cūti nákañ nákañ Beeteel nì Aayi timmu kansikin, kí nīn bí Aayi tiṅki ṅwiñ jeetilaṅki pú. Kunyeeu gbantee, Joosuwa nì bijanjaliibi bin kíñee di nìn kpáfi kí dōòh dinaa-paal pu.

¹⁰Kutaa wúnti kutaafaau pòlpolee ní Joosuwa yíkì kí yíiñ bininjab bin bàñ kí cù kujaauee kí kpáfi kí kpèè bi nín bɔnti puee, ní u nì Isirayeel tindaṅkpilib līnti bi-nyɔkɔpu bí cùú jáñ Aayi tiṅki yab. ¹¹Mín ní u nì bijanjaliibi bin pá u-boonee nín jóm, kí cōòh kí tin bàñ Aayi tiṅki caṅin. Bi bàñee ní kí gāa dijanjanaapaal Aayi tiṅki ṅgan pú, ní ditantakal bí bi nì Aayi tiṅki kansikin. ¹²Ní Joosuwa lēe bijanjaliibi kii kutukub biṅmoo nyɔkɔm kí yóòh Beeteel nì Aayi timmu kansikin, kí gítí Aayi tiṅki ṅwiñ jeetilaṅki pú. ¹³Mín ní bijanjaliibi tikpil nìn gāa dijanjanaapaal Aayi tiṅki ṅgan pú, ní bin kíñee bíñ náka náka kitiṅ boon, ṅwiñ jeetilaṅki pú. Kunyeeu gbantee, Joosuwa

nìn fātii gítí ditantakalin. ¹⁴Kutaa wúnti Aayi bɔtiu ká mimmee ní u nì u-yab bɔnti malaa kí nyáñ kí cùú jáñ Isirayeel yab, laakin bi nìn péee tí jáñee, kí gítí Jɔɔdan tantakal watil pú. Ubɔti kaa nìn nyí yii bi nìn píł kí cí-u kí jáñ-u kitiṅ boon pú. ¹⁵Di sá ní Joosuwa nì Isirayeel yab kɔkɔ yānti Aayi yab kpilīñ-bi, ní bi sán kí túl kuteeu watil pú. ¹⁶Bi nìn sāl Aayi tiṅkin ninjab kɔkɔ bí nyā kí jà Isirayeel yab boon. Bi bí jì-bee ní kí mòtī kòò ndandati kí wàati kitiṅ. ¹⁷Báa uninja kaa nìn kíñ Aayi nì Beeteel timmun kaa nyáñ kí jīñ Isirayeel yab boon. ṅyunti ṅun bi nìn bí kí jì Isirayeel yab mimmee, Aayi tiṅki punyɔkɔki nìn kíñ kí wāa fám dee. ¹⁸Ní ti-Dindaan bí Joosuwa yii: «Tānti kikpaṅ kin a ṅúbee kí dākà Aayi tiṅki, kun puee m làá dū kitiṅ gbanti kí ṅá a-ṅaan!» Ní Joosuwa tānti u-ṅal kí fātí kikpaṅ kin u ṅúbee kí túl Aayi tiṅki watil pú. ¹⁹U tin lì yii u tānti u-ṅalee, bijanjaliibi bin u yóòh kitiṅ boonee kɔkɔ ṅá malaa kí nyánni laakin bi nìn náka nákee, kí sán kí kó kitiṅin, kí jáñ kí fōo-kì ní kí sēe-kì ṅṅmi niin niin.

²⁰Aayi yab fātii kpēe bi-boonee ní kí ká yii bi-tiṅki fōo ṅṅmi, nnyim yíkì kí-poon jòoo kí jóm kutaa. Bi-pɔbilib bíl bi bākatí kaa ti nyí laakin pú bi làá túlee. Di sá yii Isirayeel yab bin sán kí lī nyɔkɔpu kí cá kuteeu watil púee fātii lābiti kí bí jì Aayi yab bin pá bi-boon kí jì-bee. ²¹Joosuwa nì Isirayeel yab nín ká yii bi-yab bin náka náka kitiṅ boon púee kó kí jáñ kí fōo kitiṅ, kí ká nnyim nín bí kí nyēe kitiṅ

gbanti poon jòooo ki jóm puee, ní bi fātii lábiti Aayi yab pu ki kí ki bí kù-bi. ²²Ní Isirayeel yab bin kínee nyánní kitiñin ki nín túñkiñ-bi, ní ki dū Aayi yab ki ḡá kansikin nì kansikin, ki māntii ḡíḡ-bi. Di sá ní Isirayeel yab kūu ki céeti Aayi yab kəkə múb, báà uniseen kaa ḡún ki sáñ ki ḡmáti. ²³Aayi bətiu baba ní bi péé cúú kaa kūu, ní ki cáañ-u Joosuwa cee. ²⁴Isirayeel yab nìn kūu Aayi janjaliibi tisin, kuteeu poon laakin bi páañ bi-boonee ki dóò. Bi nìn dū ntàataajimu ki kūu ki kúnti bi-kəkə kaa nìn kíñ bi-kansikin báà ubə. Boonee ní Isirayeel yab fātii nín ḡitiñ Aayi tiñkin ní ki dómiñ ki púntii kūu Aayi yab bin kíñ ki bí kitiñinee kəkə pílpil. ²⁵ḡwiin gbantee, bi nìn kūu Aayi tiñki yab kəkə, bininjab nì binimpoobi. Bi nìn nyáñ binib kutukub saalaa nì bili ní. ²⁶Joosuwa ḡal nìn péé ḡbinti tēē ki ḡúb kikpañ ní, ki tin sāā ḡyunti ḡun Isirayeel yab dāa kūu ki céeti Aayi yab kəkəe. ²⁷Ama Isirayeel yab nìn kóoñ Aayi yab wanti tin bi nìn jáñ ki fōoyee kəkə, ní ki yōoñ ki kpáañ tiwañkuti, ki nóó nì ti-Dindaan nín nìn tükū Joosuwa puee. ²⁸Joosuwa yānti bi wūñ Aayi tiñki ḡḡmi ní ki-digbuñḡi wūti ki kíñ ki dō dikpúkul kii an nín dáá ḡbinti dō pu díñ pu nee ní. ²⁹U nìn lúnti Aayi bətiu ūñ busubu bubə pu, ní ki yānti u lún mín ki tin sāā kujoou. ḡwiin

cá kí jéetée ní u yānti bi cúú dini-kpileeⁿ ki sákatin busubu pu ki cáa lúkú kitiñ punyəkəkəki nyəkəpu, ní ki kóoñ atañkpee ki nyikiñ u-pu ní an ḡá ditañkpakpukul dikpaandi. Ditañkpakpukul gbanti dáá dō niin díñ pu nee.

Bi kàañ Unimbəti marau Eebaal jool pu

³⁰Niinee ní Joosuwa máñ ti-Dindaan, Isirayeel Nimbətiu, nsaraafan ḡubə Eebaal^{ny} jool pu, ³¹ki nóó nì ti-Dindaan təntəntliu Mooyiisi nín nìn yóoñ Isirayeel yab yii bí ḡá puee, kii an nín ḡmāñ ki ká Mooyiisi marab ḡbəñku poon puee. U nìn dū atañkpee ḡin bi tōoñ kaa kpíti-ḡi, kaa péé dū kukúluu ki ḡbēeyee ní ki máñ nsaraafan gbanti^ḡ. Bi nìn ḡá bisaraawəkaabi nì mpéé saraabi nsaraafan gbanti pu ki tī ti-Dindaan. ³²Isirayeel yab nimbiin niin ní Joosuwa dū Mooyiisi Marau un u nìn ḡmāñ ki síin Isirayeel yabee ki fātii dūu ḡmāñ atañkpee pu^{ḡm}. ³³Isirayeel yab nìn yú akiti ali bi-nimbiin túl Dipoondi dakaau un bi nìn dūu yóoñ bi-kansikinee. Bi-tindañkpilib nì bi-ḡbañḡmaliibi nì bi-bəsoonliibi nì binicambi bin nìn kóò bi-kansikinee mun nìn yú akiti ali gbanti poon. Dikitil diba nìn yú ki ḡítí Geerisiim jool pú ní dikitil din kíñee yú ki ḡítí Eebaal jool pú. Ti-Dindaan təntəntliu Mooyiisi nìn yóoñ yii bisaraañjaliibi ḡ ḡá mín ní

ⁿ 8.29 Ubo yaa nìn ḡá digangam ní bi lúnti-u ndə pu ní u kpíyee, baa nìn yānti kunyeeu ḡ mō dinikpilee pu (kpèè Ditee 21.22-23).

^{ny} 8.30 Kpèè Ditee 11.29 nì tin bi ḡmāñ kugbəñu faaku taapuee.

^ḡ 8.31 atañkpee ḡin bi tōoñ kaa kpíti-ḡi: kpèè Disa 20.24-26, Ditee 27.5-6.

^{ḡm} 8.32 Marau un u nìn ḡmāñ: kpèè Ditee 27.2-3.

kí biiñ Isirayeel yab pu^{oo}. ³⁴Boonee ní Joosuwa kàañ tibəti tin ká Marab ḡbəñkune kəkə, tin sá dibiindi bətee nì tin sá mbusu bətee. U nìn kàañ tikəkə ki nóó nì bi nín ḡmāñ-ti pu ti ká Marab ḡbəñku poonee ní. ³⁵Báà kubəluu kubə kaa nìn kíñ tin kəkə Mooyiisi yóoñee poon Joosuwa kaa kàañ-ti Isirayeel yab kəkə nimbiin, ki kpáañ binimpoobi nì mbiyaamu nì binicambi bin kóò bi-kansikinee kəkə nimbiin.

Isirayeel nì Gabawəñ yab ḡá mpéé

9 ¹Bibətiibi bin kəkə nìn bí Jəodan buñḡbandi ḡwiin jeetilañki jandi pú ki kóò ntimu mun bí ajoin pu, Seefeelaa paalee, nì mun bí ki nóó nì Meediiteerane tiñkuu ki tin cáa sāā Leebanəñ tiñki kəkəe nìn ḡbīl tin jíti Aayi tiñki puee. Niinee ní Eeti yab nì Aməə yab nì Kanaan yab nì Peeriisi yab nì Eefi yab nì Jeebusi yab bətiibi ²kpáfi kinyəkə ki yóoñ yii bí cúú jáñ Joosuwa nì Isirayeel yab.

³Gabawəñ tiñki yab mun nìn ḡbīl Joosuwa nín ḡá Jeeriikoo nì Aayi timmu puee. ⁴Ama bíñ nìn ḡá nciin ḡubə. Bi nìn lēē binib ki tú Joosuwa cee. Binib bin bi nìn túee nìn nyāāb bifoltəkpikib bin cáti cátee, nì tida-ləti tin púl ki kpíñ yósi yósi bi fātii ḡál ḡálee ki bóob ki túñ bi-mammu. ⁵Bi nìn dū anaatakəpiñkiki ḡin bi nìn kpáá miḡa nì miḡa puee ki táká, ki nyāāb ikpalcati ki pēēñ. Kpəñəb bin bi ḡúb yii tijikaalee

kūñ ki pókə kañkañ ní boon pūl ki wiiñ. ⁶Bi bənti mimmee ní ki nín cá Joosuwa cee Giilgaal naapaal pu, ní ki bāñ ki bí u nì Isirayeel yab yii: «Ti nyánní kitiñ kin dátèe ni ní. Ti là yii ní yānti ti nì ni ḡ pūti kí pōoñ təb kí ḡá ubaanti.» ⁷Ní Isirayeel yab kí Eeti yab gbanti yii: «An yaa yfi ni kóò ki píliñ-ti ní, mana ní ti nì ni ḡūñ kí pūti kí pōoñ təb kí ḡá ubaanti?» ⁸Ní bi bí Joosuwa yii: «Timbi sá a-təntəntliibi ní!» Niinee ní Joosuwa bālifí-bi yii: «Ni sá la ní? La ní ni nyánní?» ⁹Ní bi kí-u yii: «Timbi a-təntəntliibi ḡbīl ti-Dindaan a-Nimbətiu pu ní, di sá ti yikiñ kitiñ kin dátí tikpilee ni ki cōom ki dāa bāāñ doo. Tiñman, ti ḡbīl bi sōoñ u-bəti, ki ḡbīl tin kəkə u ḡāāñ Eejipiti tiñkinee. ¹⁰Ti ḡbīl tin u ḡá Aməə yab bətiibi bili bin nìn kóò Jəodan buñḡbandi ḡwiin nyalanji púee mun, an dākə yii Eesəñ bətiu Siiwəñ nì Baasan bətiu Dəgi un nìn kóò Asitarooti tiñkinee. ¹¹Ti-tindañkpilib nì ti-tiñki nib kəkə nín ḡbīl tibəti gbantee ní bi bí-ti yii tí bənti tijin tin ti làá nīñ jīñ nsanee kí dáá tūñkí-ni. Ti yaa bāāñ ki ká-nee, tí tükū-ni yii ti sá ni-təntəntliibi ní. Ti là yii ní yānti ti nì ni ḡ pūti kí pōoñ təb kí ḡá ubaanti! ¹²Ti-kpəñəb bin ti ḡubiñ nee, ḡwiin ḡun ti nìn dū-bi ki ḡá ti-waḡuliñḡi poon ki kālín nsan pu kí nīn dōoñ ni-cee dooyee, bi nìn dáá péé tūm ní ki pōfi làblab. Kpèēmaan kəñkənee bi nín kūñ ki wiiñ ki wúkul puee! ¹³Tidaləti nee, ti nín nìn kpíliñ-ti

^{oo} 8.33 Leefii yab bisaraañjaliibi bətee, kpèè Ditee 17.9 nì tin bi ḡmāñ kugbəñu faaku taapuee.

- Geerisiim jool pú: kpèè Ditee 11.29 nì tin bi ḡmāñ kugbəñu faaku taapuee.

- Mooyiisi nín yóoñ puee: kpèè Ditee 27.11-13.

ndaamee, ti nín dáá péé pòòh ní kílkil. Ní kpèè kòhkonnee ti nín cáti cáti puee! Ti-wampeehkaati nì ti-naatakaŋ nee nín kpí kpí pu nee, nsan ŋun ti còomínee dandatiŋu di yì-tì ní an ŋá mín!»

¹⁴Niinee ní Isirayeel yab kíí ki fòò binibee jinti tin bi lēē ki tī-bee, kaa bālifi ti-Dindaan ki wāati. ¹⁵Joosuwa nín kíí ŋgbansoŋfi n nín bí bi-kansikin, ní u nì bi pūti ki pòòh tɔb kí ŋá ubaanti ú yànti bí nín bí dimaŋfalín. Isirayeel yab tindaŋkpilib nín pūti ki pòòh-bi yii án làá ŋá mín.

¹⁶Isirayeel yab nì Gabawɔn yab nín pūti ki poon tɔb kí ŋá ubaantee, iwiin ita boon ní bi gbil̄ yii bi sá bi-kòhkonnaatɔb, ki péé kòò ki pilin̄-bi niin. ¹⁷Di sá yii Isirayeel yab yíki niin ki nìki bi-saŋkindee ní ki dūu bān binib gbanti timmun ŋwintataati dal. Bi-timmu gbanti di sá Gabawɔn nì Keefiira nì Beerooti nì Kiiriyati-Yeeyariim. ¹⁸Ama Isirayeel yab kaa nín kūū-bi, kun puee bi-tindaŋkpilib nín giti dáá pūti ti-Dindaan Isirayeel Nimbɔtiu ki pòòh binib gbanti yii baa làá kpò-bi. Ní Isirayeel yab kòkò péé kín ki gbùkum̄ ki wòòh bi-tindaŋkpilib.

¹⁹Ní bitindaŋkpilib sòòh nì Isirayeel samaau kòkò yii: «Ti giti dáá pūti ti-Dindaan Isirayeel Nimbɔtiu ki pòòh-bi yii ti làá fī bi-maŋfal, an puee taa ti ŋūh kí gbēē-bi. ²⁰Ti nín làá ŋá puee di sá ti làá yànti bí nín bí, ní ti-Dindaan ŋuul n̄ taa jēetí ti-pu, dipoondi din ti pūti ki pòòh-bee pu.» ²¹Isirayeel tindaŋkpilib nín bí-bi yii bí yànti bí nín bí, ama ní kí nín là idɔ ki lúu nnyim

ki tì Isirayeel samaau kòkò. ²²Ní Joosuwa yíin̄-bi ki sòòh nì bi yii: «Ba ŋá ní ni mònti-ti yii ni nyánni ndandati, kaa nyí yii ni péé kòò ki pilin̄-ti doo nee? ²³Too, ni dáal mbusu ki tɔ ni-ba pu ní nee! Kí yòòh dín kí nín céé, ni-kòkò làá nín péé sá iyumbu ní kí nín cáa cá jaanjaan. Nimbi di làá nín kín ki là idɔ ki lúu nnyim ki cáabin̄ man Nimbɔtiu diikun.» ²⁴Ní bi kíí Joosuwa yii: «Bi máafi timbi a-tòntòliibi miŋa nì miŋa pu yii ti-Dindaan a-Nimbɔtiu nín kpáafi u-tòntòliu Mooyiisi yii ú dū kitiŋ nee kòkò kí tī-ni ní ní kpò kí céetí ki-nib kòkò. Ti gbil̄ mimmee ní ki fāŋki tikpil yii ní taa kpò-ti. An pu ní ti ŋá mín ti ŋá nee. ²⁵Kòhkonnee ti dū ti-ba ki ŋá a-ŋaan. Min ní sii yaa dākafi yii an kiti ki ŋān á ŋá-tee, ŋá mín!»

²⁶Mín ní Joosuwa fī binib gbanti Isirayeel yab ŋaan ní baa kūū-bi. ²⁷Ŋwiin gbanti ní Joosuwa yānti bi kín ki là idɔ ki lúu nnyim ki tì Isirayeel samaau, ní ki cáabin̄ ti-Dindaan saraafan̄pu pu ki dāa sāa dín pu nee, laakin kamaa ní ti-Dindaan yaa lēē bí nín jáam̄-uee.

Isirayeel yab ján ki pòkòh Amɔɔr yab bɔtiibi

10 ¹Jeerusaleem bɔtiu Adoonii-Seedeeki nín gbil̄ yii Joosuwa ján ki fòò Aayi tiŋki, ki nāan̄-ki kòkò. U nín nín péé ŋá Jeeriikoo tiŋki nì ki-bɔtiu puee, mín mbaantiim ní u nín ŋá Aayi tiŋki nì ki-bɔtiu. U gbil̄ mun yii Gabawɔn yab nì Isirayeel yab sòòh ki gbil̄in̄ tɔb ŋgbansoŋfi n̄ nín bí bi-kansikin ní bi kín ki kòò bi-kansikin. ²U nín gbil̄ mimmee ní

tifaandi cúú u nì u-yab tikpil, kun puee Gabawɔn nín sá kitiŋkpaan̄ji ní kii ntimu mun cáá bibɔtiibee, ki nín wíiki ki jítiñ Aayi tiŋki, ní ki-ninjab kòkò sá bibaatandambi ŋma. ³An puee ní Jeerusaleem bɔtiu Adoonii-Seedeeki lēē binib ki tú Eebrɔn bɔtiu Ookam nì Yaarmuti bɔtiu Piiram nì Lakiisi bɔtiu Yafiya nì Eeglɔn bɔtiu Deebiir cee bi cūti tükū-bi yii: ⁴«Ní dāam̄maan kí tūtuñ-mi tí ján Gabawɔn tiŋki yab, kun puee bi nì Joosuwa nì Isirayeel yab sòòh ki gbil̄in̄ tɔb ki ŋá mpéé.»

⁵Di sá ní Amɔɔr yab bɔtiibi biŋmoo gbanti, an dākà yii Jeerusaleem bɔtiu, nì Eebrɔn bɔtiu, nì Yaarmuti bɔtiu, nì Lakiisi bɔtiu, nì Eeglɔn bɔtiu kòòh ki kpáfi dicilpu, bi nì bi-janjaliibi kòkò, ki cūti mānti ki gíbi Gabawɔn tiŋki ki bíi jáa nì ki-nib. ⁶Ní Gabawɔn yab lēē binib ki tú Giilgaal naapaal pu, ní bi cūti tükū Joosuwa yii: «Taa dū timbi a-tòntòliibi kí fá! Dāan malaa kí jòò-ti! Dāa fī-ti kun puee Amɔɔr yab bɔtiibi bin bin kòò ajoin puee kòkò kpáfi kinyòkò ki bíi jáa nì ti!»

⁷Ní Joosuwa yíki Giilgaal ki nín jóm Gabawɔn, u nì Isirayeel yab janjaliibi bin sá bibaatandambee kòkò. ⁸Ní ti-Dindaan bí Joosuwa yii: «Taa péé fāŋki-bi, kun puee m dū-bi ki ŋá a-ŋaan ní. Bi-kansikin báa ubɔ kaa làá ŋmā kí yūf a-nimbiin.» ⁹Joosuwa kpáan̄ u-yab ki còom̄ kunyamòŋu ní ki dāa dūu cīf binib gbanti pu baa nyí u-pu. ¹⁰Ní ti-Dindaan yānti bi fāŋki ní ki kín ki sán ajan kòkò pu Isirayeel yab nimbiin. Bi nín ján ki pòkòh-bi sòkò sòkò Gabawɔn can̄jin niin ki jīn̄-bi

ki nóò nsan ŋun jóm Beeti-Oorɔn gbantaŋki puee. Bi nín nān̄-bi ki tin bān Aseeka nì Makeeda timmun. ¹¹Bi nín bí ki sán Isirayeel yab ki bíi wúnti Beeti-Oorɔn gbantaŋkee, ní ti-Dindaan yānti ataanyiŋkumbil akpaan nyánni yilpu ki tābiti ki kūū-bi. Bi-kansikin bin ní ataanyiŋkumbil tābiti ki kūūyee nín wíiki ki jítiñ bin bin Isirayeel yab nín dū ntāataajimu ki kūūyee.

¹²Ŋwiin ŋun ti-Dindaan dū Amɔɔr yab ki ŋá Isirayeel ŋaan mimmee ní Joosuwa sòòh nì ti-Dindaan, Isirayeel yab kòkò nimbiin yii:

«Ŋwiin̄, yūf kí bíiti Gabawɔn
tiŋki yilpu!
Uŋmal, sii yūf kí bíiti Ayalɔn
tantakal!»

¹³Ní ŋwiin̄ yūf kaa ti bíi còom̄ ní uŋmal mun gbinti u-laŋki kaa ti bíi suti, ki tin sāa ŋyunti ŋun Isirayeel nibul ján ki pòkòh bi-nannanliibee. An bɔti gbanti ŋmān ki ká *Deedeedaan gbɔŋku* poon mín. Ŋwiin gbantee, ŋwiin̄ nín yūf kutagbòŋu kansikin nì kansikin ní kaa nín jikī yii ŋu làá jēetí, ki bān kii ŋwimmɔn. ¹⁴Dalba dalba ti-Dindaan kaa fòò unifoo nyòkò kii yéé ki ká kii ŋwiin gbantee, ní ŋwiin gbanti boonee, an kaa tí jiti mín ki ká jaanjaan. Tiŋman, yaadalee, ti-Dindaan di nín ján kujaau ki tī Isirayeel yab.

¹⁵Mín boonee ní Joosuwa nì Isirayeel yab kòkò fāti nín giti Giilgaal naapaal pu.

Joosuwa kūū bibɔtiibi biŋmoo bin u ján ki jínee

¹⁶Bibɔtiibi biŋmooyee bín nín sán ki cūti bāl kutaŋkpanaakoou kubɔn,

Makeeda tiŋkin. ¹⁷Binib biba n̄n ká-bi niin ní ki cūtīi tūkū Joosuwa yii: «Ti ká bibōtiibi biŋmooyee bál kutaŋkpanaakoou kubō poon, Makeeda tiŋkin.» ¹⁸Ní Joosuwa bí yii: «Ní b́ntí atañkpaakaan ḱ pīiñ kutaŋkpanaakoouee nyōkōpu, ḱ lēē binib biba bí n̄n cí. ¹⁹Ama nimbee, ní taa gb́ntí niin. Ní jà ni-nannan-liibi boon ḱ gāā ḱ ḱntí-bi, ḱ taa yàntí bí fàtíí sàh ḱ ḱ bi-timmun. Di sá yii ti-Dindaan ni-Nimbōtiu di dū-bi ki n̄n ḡa ni-ḡaan!» ²⁰Josuwa n̄n Isirayeel yab n̄n ḡman k̄ū ki kúnti bi-kōkō ní. Binikaanḡaabi di n̄n ḡún ki sàh ḱ ḱ n̄timu mun bi mán agun ki m̄ntīi túee poon. ²¹Boonee ní Isirayeel yab kōkō n̄n gítí dijanjanaapaal pu n̄n ḡgbansōḡfi Joosuwa cee, Makeeda tiŋkin. Báà unil kaa n̄n péee gítí wàantí u-nyōkō ní kaa n̄n múlifi tiba Isirayeel yab pu.

²²Niinee ní Joosuwa bí yii: «Ní cúúmaan atañkpee ḱ lēē ḱ wàati kutaŋkpanaakoouee nyōkō, ḱ cúúñ bibōtiibi biŋmooyee ḱ cáañ-mi doo!» ²³Ní bi lafun pīiñ bibōtiibi biŋmooyee kutaŋkpanaakoouee poon ki cáañ Joosuwa cee. An dākà yii Jeerusaleem bōtiu n̄n Eebrōn bōtiu n̄n Yaarmuti bōtiu n̄n Lakiisi bōtiu n̄n Eeglōn bōtiu. ²⁴Bi nyántin bibōtiibi biŋmooyee ki cáañ Joosuwa ceeyee, ní u yīiñ Isirayeel yab kōkō ki kpáfí ní ki bí bijanjaliibi kpilib u n̄n bin nóoyee yii: «Ní s̄utīm-maan doo, ḱ t̄āā bibōtiibi nee silii ḱ nákáñ kitiŋ.» Ní bi s̄utīn u-cee ki dū bi-taaji ki t̄āā bibōtiibee silii ki nákáñ kitiŋ. ²⁵Ní Joosuwa tūkū-bi yii: «Ní taa f̄añkimaan, ḱ taa yànti ni-wunti n̄ yōtí. Ní ká dipōbil ḱ taa

f̄añkí baa tiba, kun puee ti-Dindaan n̄n láá ḡá binannanliibi bin kōkō ni n̄n bi láá jée puee dee.» ²⁶Josuwa sōōñ m̄iñ ki dōdōyee ní ki k̄ū bibōtiibee ḡmootil, ki yānti bi dū-bi ki lúnti isufi ḡmoo pu ní bi lún niin ki tin s̄āā kujōou. ²⁷ḡwīiñ jéetèe ní Joosuwa pú kinyōkō yii bí kpákatiñ bibōtiibee wunti isufee pu ḱ cáá tō kutaŋkpanaakoou kun poon bi n̄n bálee. Bi dōdōyee ní ki tōō atañkpaakaan ki kpúkuñ nyōkōpu. Atañkpee gbanti dáá gb̄ntīi kpúku niin d̄iñ pu nee.

Joosuwa ján ki fōō n̄timu mun bí ḡgiil púee

²⁸ḡwimbaanti gbanti ní Joosuwa ján ki fōō Makeeda tiŋki, ki k̄ū ki-bōtiu n̄n ki-nib kōkō, kaa k̄iñ báà uniseen. U n̄n ḡá Makeeda bōtiu kii u n̄n n̄n péee ḡá Jeeriikoo bōtiu puee ní.

²⁹Josuwa n̄n Isirayeel yab yíkí Makeeda tiŋkinee ní ki n̄kí ki cūtīi bí j̄àà n̄n Liibina tiŋki yab. ³⁰Ti-Dindaan n̄n dū kitiŋ gbanti mun ki ḡá Isirayeel yab ḡaan ní bi k̄ū ki mun nib kōkō, kaa k̄iñ báà uniseen. Bi n̄n ḡá ki mun bōtiu kii bi n̄n n̄n ḡá Jeeriikoo bōtiu puee ní.

³¹Josuwa n̄n Isirayeel yab yíkí Liibina tiŋkinee ní ki n̄n cá Lakiisi tiŋki. Bi b̄añee ní ki m̄ntīi gíb kitiŋ gbanti ki bí j̄àà n̄n ki-nib. ³²Ti-Dindaan n̄n dū Lakiisi tiŋki mun ki ḡá Isirayeel yab ḡaan ní bi ján ki fōō-k̄i ḡwinliliiti dal, ki k̄ū ki-nib kōkō kii bi n̄n n̄n ḡá Liibina tiŋki puee. ³³Niinee ní Geeseer bōtiu Ooram yíkíñ ḱ b̄àā dáá t̄kiñ Lakiisi tiŋki yab, ní Joosuwa k̄ū

u n̄n u-janjaliibi kōkō, báà uniseen kaa k̄iñ.

³⁴Josuwa n̄n Isirayeel yab kōkō yíkí Lakiisi tiŋkinee ní ki cūtīi m̄ntīi gíb Eeglōn tiŋki ki bí j̄àà n̄n ki. ³⁵ḡwīiñ gbanti mbaanti ní bi ján ki fōō Eeglōn tiŋki, ki k̄ū ki-nib kōkō n̄n kitàataajiki kaa k̄iñ báà uniseen, kii bi n̄n n̄n ḡá Lakiisi tiŋki puee.

³⁶Josuwa n̄n Isirayeel yab kōkō yíkí Eeglōn tiŋkin ní ki n̄kí ki cūtīi bí j̄àà n̄n Eebrōn tiŋkin yab. ³⁷Bi n̄n ján ki fōō Eebrōn tiŋki ní ki k̄ū ki-nib kōkō, ki kpáañ ki-bōtiu. Bi n̄n ján ki fōō n̄timu mun pīliñ-k̄ee mun ní ki k̄ū mu-nib kōkō. Kii Joosuwa n̄n n̄n kúnti Eeglōn tiŋki puee, m̄iñ mbaantiim ní u kúnti Eebrōn tiŋki n̄n binib bin péee kōd̄ ki-nee kōkō, báà uniseen kaa k̄iñ.

³⁸M̄iñ boonee ní Joosuwa n̄n Isirayeel yab kōkō yíkí Eebrōn tiŋkin ní ki f̄atīi lábitiñ ki túl̄ Deebiir tiŋki pú ki cūtīi bí j̄àà n̄n ki. ³⁹Bi n̄n ján ki fōō Deebiir tiŋki ki cúú ki-bōtiu. Bi n̄n fōō n̄timu mun pīliñ-k̄ee ki k̄ū ki-nib kōkō, báà uniseen kaa k̄iñ. Kii Joosuwa n̄n n̄n ḡá Eebrōn tiŋki n̄n ki-bōtiu n̄n Liibina tiŋki n̄n ki-bōtiu puee, m̄iñ mbaantiim ní u ḡá Deebiir tiŋki mun.

⁴⁰M̄iñ ní Joosuwa n̄n ján ki fōō kitiŋ gbanti kōkō, an dākà yii n̄timu mun bí ajoin puee, n̄n mun bí Neegeeb teekunee, n̄n mun bí Seefeelaa paal puee, n̄n n̄timu mun nákáñ ajoin tikiḡnee kōkō, ní ki cúú mu-bōtiibi. Waa n̄n yānti báà uniseen k̄iñ. U n̄n k̄ū binifoobi kōkō

kii ti-Dindaan Isirayeel Nimbōtiu n̄n n̄n t̄i mara bí ḡá puee. ⁴¹Josuwa n̄n ján ki p̄ōkiñ bi-kōkō, ki yōōñ Kadeesi-Baarneeya tiŋki ki tin cáā s̄āā Gaasaa tiŋki, ní ki yōōñ Gooseen^o tiŋki kōkō ki tin cáā s̄āā Gabawōn tiŋki. ⁴²Josuwa n̄n nyán ki cūtīi kujaa dibaba ja ní ki ḡún ki ján ki p̄ōkiñ bibōtiibi gbanti kōkō ki fōōl bi-timmu, kun puee ti-Dindaan Isirayeel Nimbōtiu di n̄n j̄àà ki t̄i Isirayeel yab. ⁴³M̄iñ boonee ní Joosuwa n̄n Isirayeel yab kōkō f̄atīi n̄n gítí Giilgaal naapaal pu.

Meerom buḡḡu caḡin k̄ondi

11 ¹Asōr bōtiu Jabiini n̄n n̄n gb̄īl tin j̄it̄ee ní u lēē binib ki tú Maadoon bōtiu Joobaab, n̄n Simroon bōtiu n̄n Akisaafi bōtiu cee. ²U n̄n tú bibōtiibi bin kōd̄ñ ḡgan pú ajoin puee, n̄n ditan-takalin Kiineereeti m̄ōl ḡgiil pú, n̄n Seefeelaa paal puee, n̄n Dōr tiŋki kin bí ḡwīiñ jeetilanjki púee cee. ³U n̄n gítí tú Kanaan yab bōtiibi bin kōd̄ñ ḡwīiñ nyalanjki pú n̄n ḡu-jeetilanjki púee, n̄n Amōr yab n̄n Eeti yab n̄n Peeriisi yab n̄n Jeebusi yab bin kōd̄ ajoin puee, n̄n Eefi yab bin kōd̄ Eermōn jool taapu Miisipa tiŋkinee bōtiibi cee. ⁴Ní bi-kōkō yíkí k̄aliñ nsan pu, bi n̄n bijanjaliibi kōkō. Bijanjaliibee n̄n w̄īkí tikpil tikpil kii tiŋkugbandi bulee, ní itaamu n̄n janjatōrōkub bin bi n̄n k̄añee mun w̄īkí an kaa cáá bí li. ⁵Bibōtiibi gbanti n̄n kōōñ ki kpáf̄ee ní ki cūtīi gāā dijanjanaapaal Meerom buḡḡu caḡin ḱ ján Isirayeel yab.

^o 10.41 Gooseen sá n̄timu mun bí Juuda jool puee kiba ní.

6Ní ti-Dindaan bí Joosuwa yii: «Taa pée fàŋkì-bi, kun puee fool naŋkɔnampuee mama m-ba fu kũu bi-kɔkɔ ki tĩ Isirayeel yab dee. Á fu gàatì ki gĩfi bi-taamui taanji ní kí fu wà bi-janjatɔrɔkub ŋŋmi.» 7Joosuwa nì Isirayeel yab nìn cùtì tũuñ-bi Meeroom buŋŋu caŋin ní ki páatì jéetì bi-pu. 8Ti-Dindaan nìn dũ-bi ki nǎ Isirayeel yab ŋaan ní bíñ jáñ ki pɔ́kɔ̀n-bi. Bi nìn jìñ-bi ki tin bàñ Siidɔn-Raaba nì Miisireefɔti-Maayiim timmu ŋwìín jeetilaŋki pú, ní ki jìñ-bi ki tin bàñ Miisipa tantakalin ŋwìín nyalaŋki pú. Bi nìn kũu bi-kɔkɔ, báà uniseen kaa kíñ. 9Joosuwa nìn gáatì ki gĩfi bi-taamui taanji ní ki wũñ bi-janja-tɔrɔkub ŋŋmi, ki nóó nì ti-Dindaan nín nìn tũkũ-u yii ú nǎ puee.

Isirayeel yab jáñ ki fōō Asɔɔr tiŋki

10Míñ boonee, Joosuwa nìn fátì gítì ki cùtì jáñ ki fōō Asɔɔr tiŋki kin nìn sá atimbun gbanti kɔkɔ tiŋyilee, ní ki kũu ki-bɔtiu. 11Bi nìn kũu binifoobi bin kóò kitiŋ gbantinee kɔkɔ. Báà uniseen kaa nìn kíñ, ní ki sēē-kì ŋŋmi. 12Joosuwa nìn fōól bibɔtiibi gbanti timmu kɔkɔ ki cùtì bibɔtiibee bi-ba ki kũu. U nìn kũu ki céetì bi-kɔkɔ kii ti-Dindaan tɔntɔnliu Mooyiisi nín nìn sòon pu ki síñee. 13Ama Isirayeel yab kaa nìn wũñ ntimu mun bi máñ ki tókɔñ ŋgbantamu^p puee báà kiba, asee Asɔɔr tiŋki baba ní Joosuwa nìn pée wũñ ŋŋmi. 14Isirayeel yab nìn yòon tiwan tin bi nìn jáñ ki

fōō ntimu gbanti poonee ki kpáañ tiwanŋkuti. Ama bi nìn kũu ki céetì ntimuee nib kɔkɔ. Báà uniseen kaa nìn kíñ. 15Tin ti-Dindaan nìn tĩ u-tɔntɔnliu Mooyiisi mara ú ŋée, tĩn ní Mooyiisi mun nìn dũu tĩ Joosuwa. Ní Joosuwa nìn nǎ tin ti-Dindaan nìn tĩ Mooyiisi mara ú ŋée deede, kaa bātì báà tiba ki fá.

Isirayeel yab púntii fōō Kanaan tiŋki kɔkɔ

16Míñ ní Joosuwa nìn jáñ ki fōō kitiŋ gbanti kɔkɔ. U nìn fōō ntimu mun bí ajoin puee, nì Neegeeb teekun kɔkɔee, nì Gooseen timmu kɔkɔ, nì ntimu mun bí Seefeelaa paal puee nì mun bí Arabaa teekunee, nì mun bí Isirayeel jool nì ki-paal puee. 17U nìn gítì fōó kí yòon Alaaki jool din bí kí cá Seeyiir tiŋki watil púee, kí tin cáá sǎa Baal-Gaadi tiŋki kin bí Leebanɔn tantakalin, Eermɔn jool taapuee. U nìn cùtì ntimu gbanti bɔtiibi kɔkɔ ki kũu. 18Joosuwa nìn dũ iwiin kupaau ní ki jáñ nì bibɔtiibi gbanti kɔkɔ. 19Kitiŋ báà kiba nib nì Isirayeel yab kaa nìn sòon ki gbilìñ tɔb ki nǎ mpèé, asee Eefi yab bin nìn kóò Gabawɔn tiŋkinee baba. Isirayeel yab nìn jáñ ní ki fōól ntimu mun kíñee kɔkɔ. 20Ti-Dindaan di nìn pɔ́kɔ̀n ntimu gbanti nib pɔ̀biliŋ ní bi kífi kí jáñ nì Isirayeel yab, án nín làá nǎ pu ní bíñ n kɔ̀pè kí céetì-bi kí taa sɔ̀ bi-saai kii ti-Dindaan nín nìn tĩ Mooyiisi mara puee.

21Ŋyunti gbantee ní Joosuwa cùtì ki jáñ nì Anaaki yab bin nìn kóò

ntimu mun bí ajoin puee, an dákà yii Eebrɔn nì Deebiir nì Anaab timmu, nì ntimu mun kɔkɔ bí Juuda nì Isirayeel jooŋŋi puee. Joosuwa nìn kũu ki céetì binib gbanti ní ki nǎañ bi-timmu kɔkɔ. 22Anaaki yab báà unil kaa nìn gítì kíñ Isirayeel yab tiŋkin, asee Gaasaa nì Gaati nì Asidoodi timmun ní bikaanŋkaabi biba nìn kíñ ki bí. 23Joosuwa nìn fōó kitiŋee kɔkɔ ki nóó nì ti-Dindaan nín nìn tĩ Mooyiisi mara puee, ní ki dũ-kì ki yákatì ki tĩ Isirayeel yab bí nìn kíñ ki yì, ki nóó nì bi-naakɔti nín sá puee. Niinee ní ŋgbansɔŋfi dómíñ kitiŋee pu ní kujaa gbēēñ.

Bibɔtiibi bin Isirayeel yab jáñ ki pɔ́kɔ̀nnee yiŋŋi

12 1Isirayeel yab nìn jáñ ki pɔ́kɔ̀n bibɔtiibi bili ki fōó bi-timmu Jɔɔdan buŋŋu ŋwìín nyalaŋki pú, kí yòon Arinɔn buŋŋu kí tin cáá sǎa Eermɔn jool, ki kpáañ ditantakal din bí ŋwìín nyalaŋki jandi púee kɔkɔ. 2Upeepeekaa di nìn sá Amɔɔr yab bɔtiu Siiwɔn un nìn kóò Eesɔn tiŋkinee. U-beel nìn kífi kí yòon Arooweer tiŋki kin nákáñ Arinɔn buŋŋuee, nì ntimu mun kɔkɔ bí ki pìlìñ mbun gbantee, nì Galaadi tiŋki dijandi diba, kí tin cáá sǎa Yaabɔki buŋŋu ŋun sá Amɔn yab tiŋki kpaanyɔkɔee. 3Ŋwìín nyalaŋki púee, u-tiŋki di sá kí yòon ditantakal kí cáá bà Kiineereeti mɔɔl din bí ŋgan púee. Kí yòon míñ kí cáá bà Ditantakal mɔɔl din bi gítì yìlì yii Ŋyaam mɔɔlee jandi din bí ŋwìín nyalaŋki púee,

Beeti-Yeesimooti tiŋki watil pú, ní kí yòon ŋgiil pú kí tin bà Piisga jooŋŋi nín wúntí puee taapu. 4Uliliiti di nìn sá Baasan tiŋki bɔtiu ɔɔgi un nìn sá Reefar yab bin pée kíñ kitiŋ puee ubɔee. U nìn kóò Asitarooti nì Eedreyii timmun ní. 5U-beel nìn jìñ kí yòon Eermɔn jool nì Saleeka tiŋki nì Baasan tiŋki kɔkɔ kí tin cáá sǎa Geesuur yab nì Maaka^s yab kpaanyɔkɔ nì Galaadi tiŋki dijandi diba kí cáá sǎa Eesɔn bɔtiu Siiwɔn tiŋki kpaanyɔkɔ. 6Ti-Dindaan tɔntɔnliu Mooyiisi nì Isirayeel yab nìn jáñ ki pɔ́kɔ̀n bibɔtiibi gbanti liitil ní Mooyiisi nìn dũ bi-tiŋki kɔkɔ ki tĩ Rubeen nì Gaadi naakɔti nì Manasee naakookun yab dijandi diba bí nìn kíñ ki yì.

7Joosuwa nì Isirayeel yab nìn jáñ ki pɔ́kɔ̀n bibɔtiibi bin timmu bí Jɔɔdan buŋŋu ŋwìín jeetilaŋki jaanŋi púee. Bi-timmu gbanti nìn dɔ́ kí yòon Baal-Gaadi tiŋki kin bíñ Leebanɔn tantakalinee, kí dáá sǎa Alaaki jool din bí kí cá Seeyiir tiŋki watil púee. Ntimu gbanti ní Joosuwa nìn dũu yákatì ki tĩ Isirayeel yab bí nìn kíñ ki yì, ki nóó nì bi-naakɔti nín sá puee. 8Múñ di sá ntimu mun bí ajoin pu nì Seefeelaa paal puee, nì Arabaa teekunee, nì ajoin tikiŋŋi pu nì kuteeunee nì Neegeeb teekunee. Ntimu gbantin ní Amɔɔr yab nì Kanaan yab nì Peeriisi yab nì Eefi yab nì Jeebusi yab nìn kóò. 9Bibɔtiibi bin bi nìn jáñ ki pɔ́kɔ̀nnee sèé. Jeeriikoo bɔtiu, Aayi tiŋki kin pìlìñ Beetelee bɔtiu, 10Jeerusaleem bɔtiu, Eebrɔn bɔtiu, 11Yaarmuti

^p 11.13 Ŋgbantamu gbanti nìn sá kitiŋ kin bi yaa nìn nǎañee digbuntam ní. Bi nìn gítì ŋũñ kí mǎ kitiŋ kí tókɔñ adigbuntam gbanti pu.

^r 12.4 Kpèè Ditee 2.11 nì tin bi ŋmǎñ kugbɔŋu faaku taapuee.

^s 12.5 Kpèè Ditee 3.14.

bɔtiu, Lakiisi bɔtiu, ¹²Eeglɔn bɔtiu, Geeseer bɔtiu, ¹³Deebiir bɔtiu, Geedeer bɔtiu, ¹⁴Orima bɔtiu, Araadi bɔtiu, ¹⁵Liibina bɔtiu, Adulaam bɔtiu, ¹⁶Makeeda bɔtiu, Beeteel bɔtiu, ¹⁷Tapuuwa bɔtiu, Eefeer bɔtiu, ¹⁸Afeeki bɔtiu, Lasarɔn bɔtiu, ¹⁹Maadoon bɔtiu, Asɔɔr bɔtiu, ²⁰Simroon-Meeroon bɔtiu, Akisaafi bɔtiu, ²¹Taanaki bɔtiu, Meegiidoo bɔtiu, ²²Kadeesi bɔtiu, Yɔkineeyam tiŋki kin bɛ Kaarmeel jool puee bɔtiu, ²³Dɔɔr tiŋki kin bɛ Dɔɔr tantakalinee bɔtiu, Gooyiim tiŋki kin bɛ Giilgaalee^t bɔtiu, ²⁴Tiirsa bɔtiu. Bibɔtiibi gbanti kɔkɔ nɛn kpɛfi binib mmunŋku nɛn saalaa nɛn ubɔ nɛ.

Ntimu mun kɛn Isirayeel yab n̄ fɔɔyee

13 ¹Ŋyunti ŋun Joosuwa dɛa pɛl tikpilee nɛ ti-Dindaan bɛ-u yii: «A-wiŋyi kaa ti nɛaɛ, ama nɛ kitiŋ nee jandi din kɛn nɛ fɔɔyee dɛa gbɛntii wiikɛ tikpil. ²Kitiŋ jandi din kɛn nɛ fɔɔyee di sɛ Fiilistii yab nɛ Geesuur yab timmu kɔkɔ, ³an dɛkɛ yii Kanaan yab tiŋki kin kɛn nɛ fɔɔyee di sɛ kɛ yɔɔn Siikɔɔr buŋŋu ŋun dɛ ki pilɛn Eejipiti tiŋki ŋwiɛn nyalanŋki pɛ ki sɛ kikpaanyɔkɔee, kɛ cɛa sɛa Eekrɔn tiŋki ŋgan pɛ. Niin nɛ Fiilistii yab bɔtiibi biŋmooyee nɛn kɔɔ. Bi-timmu di nɛn sɛ Gaasaa nɛ Asidoodi nɛ Asikeelɔn nɛ Gaati nɛ Eekrɔn, nɛ kɛ kɛti Aafi yab timmu. ⁴Ŋgiil pɛee an kɛn nɛ fɔɔ kɛ yɔɔn Kanaan yab tiŋki kɔkɔ, nɛ Siidɔn yab tiŋki Meeyara, kɛ cɛa sɛa Afeeki yab tiŋki, nɛ kɛ gɛti yɔɔn mɛn kɛ cɛa

sɛa Amɔɔr yab tiŋki kpaanyɔkɔ. ⁵An kɛn nɛ fɔɔ Geebaal yab tiŋki, nɛ Leebanɔn tiŋki dijadi din bɛ ŋwiɛn nyalanŋki pɛee kɔkɔ, kɛ yɔɔn Baal-Gaadi tiŋki kin bɛ Eermɔn jool taapuee kɛ cɛa sɛa Amaati tiŋki kpaanyɔkɔ. ⁶Nɛ pɛntii fɔɔ ajoin pu timmu kɔkɔ, kɛ yɔɔn Leebanɔn kɛ cɛa sɛa Miisireefɔti-Maayiim. Ntimu gbantinee Siidɔn yab di kɔɔ. Mama m-ba di lɛa jɛ-bi Isirayeel yab nimbiin. Siiyee, pɛee dɛ kitiŋ kɛ yɔkati kɛ tɛ Isirayeel yab bɛ nɛn kɛn ki yɛ kii m nɛn tɛ-si mara puee. ⁷Kɔŋkɔnnee, cɛu kitiŋ gbanti kɛ yɔkati kɛ tɛ tinaakɔti tiwa tin kɛnee nɛ Manasee naakookun yab dijadi din kɛnee bɛ nɛn kɛn ki yɛ.»

Jɔɔdan buŋbandi ŋwiɛn nyalanŋki pɛ yɔkati

⁸Manasee naakookun yab dijadi diba nɛ Rubeen naakookun yab nɛ Gaadi naakookun yab nɛn fɔɔ bi-tinjandi din Mooyiisi nɛn tɛ-bee Jɔɔdan buŋŋu ŋwiɛn nyalanŋki pɛ nɛ. Ti-Dindaan tɔntɔnliu Mooyiisi di nɛn yɔkati kitiŋ gbanti ki tɛ-bi. ⁹Bi-tinjandi gbanti di sɛ kɛ yɔɔn Arooweer tiŋki kin bɛ Arinɔn buŋŋu caŋinee, nɛ kitiŋ kin bɛ Arinɔn tantakalinee kɔkɔ, nɛ Meedeeba tiŋki kin dɛ ki tɛnee kɛ tin sɛa Diibɔn tiŋki. ¹⁰Bi-tinjandi gbanti nɛn nɛ kɛ yɔɔn Amɔɔr yab bɔtiu Siiwɔn un nɛn kɔɔ Eesbɔn tiŋkin, kɛ tin cɛa sɛa Amɔn yab tiŋki kpaanyɔkɔ. ¹¹Bi-timmu di nɛn gɛti sɛ kɛ yɔɔn Galaadi tiŋki, nɛ Geesuur yab nɛ Maaka yab timmu, nɛ Eermɔn jool

nɛ Baasan tiŋki kɔkɔ kɛ tin cɛa sɛa Salka tiŋki^u. ¹²Baasan tiŋki pu nɛ ubɔti Dɔgi, un nɛn sɛ Reefa yab bin kɛn kitiŋ puee ubɔee nɛn jɛn dibeel. U nɛn kɔɔ Asitarooti nɛ Eedreyii timmun nɛ. Mooyiisi nɛn jɛn ki pɔkɛn bibɔtiibi gbanti liitil nɛ ki fɔɔ bi-timmu. ¹³Ama Isirayeel yab kaa nɛn fɔɔ Geesuur yab nɛ Maaka yab timmu. An pu nɛ Geesuur nɛ Maaka yab dɛa gbɛntii kɔɔ Isirayeel yab kansikin ki dɛa sɛa dɛn pu nee.

¹⁴Leefii naakookun yab baba nɛ baa nɛn yɔkati kitiŋ ki kpɛaɛ. Bɛn fakal di sɛ saraabi bin bi ŋaɛn ki tɛ ti-Dindaan Isirayeel Nimbɔtiuee, kii un u-ba nɛn nɛn pɔɔn-bi puee^w.

¹⁵Mooyiisi nɛn tɛ Rubeen naakookun yab bi-tinjandi ki nɔɔ nɛ bi nɛn nɛn pɛe mmaal puee nɛ. ¹⁶Bi-tiŋki di nɛn sɛ kɛ yɔɔn Arooweer tiŋki kin pilɛn Arinɔn buŋŋuee, nɛ kitiŋ kin bɛ ditantakalinee, nɛ kitiŋ kin dɛ ki tɛn ki gɛti Meedeeba tiŋki watil pɛee, ¹⁷nɛ Eesbɔn tiŋki nɛ ki-timbilimmu mun bɛ kitiŋ kin dɛ ki tɛnee poonee kɔkɔ. An dɛkɛ yii Diibɔn nɛ Bamooti-Baal nɛ Beeti-Baal-Meeyɔn, ¹⁸nɛ Yakisa nɛ Keedeemooti nɛ Meefaati, ¹⁹nɛ Kiiriyatayiim nɛ Siibima nɛ Seereeti-Asakaar tiŋki kin tɔkɔ kigbantɛ pu ditantakalinee, ²⁰nɛ Beeti-Peewɔr nɛ Piisga jool nɛn wɛnti puee, nɛ Beeti-Yeesimooti, ²¹nɛ ntimu mun kɔkɔ bɛ kitiŋ kin dɛ ki tɛnee puee, nɛ Amɔɔr yab bɔtiu Siiwɔn un nɛn kɔɔ Eesbɔn tiŋkinee timmu kɔkɔ. Un nɛ Mooyiisi nɛn jɛn ki pɔkɛn, ki kpɛaɛ Maadiyan tiŋki bɔtiibi

Eefi nɛ Reekeem nɛ Suur nɛ Kuur nɛ Reeba. Bɛn gbanti kɔkɔ nɛn bɛ ubɔti Siiwɔn taapu nɛ ki nɛn kɔɔ kitiŋ gbanti pu. ²²Beewɔr jipɔɔn Balaam un nɛn sɛ ubɔyee mun nɛn kɛti binib bin Isirayeel yab nɛn kɛyee poon. ²³Jɔɔdan buŋŋu di nɛn sɛ Rubeen naakookun yab tiŋki kpaanyɔkɔ ŋwiɛn jeetilɛnŋki pɛ. Rubeen naakookun yab tinjandi timmu nɛ di-timbilimmu nɛn nɛn sɛ puee dee, ki nɔɔ nɛ bi nɛn nɛn pɛe pɛe mmaal puee.

²⁴Mooyiisi nɛn tɛ Gaadi naakookun yab mun bi-tinjandi ki nɔɔ nɛ bi nɛn pɛe pɛe mmaal puee. ²⁵Bɛn tiŋki di nɛn sɛ Yaseer tiŋki nɛ Galaadi timmu kɔkɔ nɛ Amɔn yab tiŋki dijadi diba, kɛ cɛa sɛa Arooweer tiŋki kin pilɛn Raaba tiŋkee. ²⁶Bi-timmu di nɛn gɛti sɛ kɛ yɔɔn Eesbɔn tiŋki kɛ cɛa sɛa Ramati-Miisipee tiŋki nɛ Beetoniim tiŋki, nɛ kɛ yɔɔn Maanayiim tiŋki kɛ cɛa sɛa Deebiir tiŋki kpaanyɔkɔ. ²⁷Jɔɔdan buŋŋu tantakalinee, bi-timmu di nɛn sɛ Beeti-Aram nɛ Beeti-Niimra nɛ Sukooti nɛ Safoon. Bɛn di nɛn gɛti yɛ Eesbɔn bɔtiu Siiwɔn tiŋki kɔkɔ, an dɛkɛ yii kɛ yɔɔn Jɔɔdan buŋŋu ŋwiɛn nyalanŋki pɛ kitiŋ kin pɛee dɛ kansikin kɛ tin cɛa sɛa Kiineereeti mɔɔl kɛntilɛnŋki ŋgan pɛee. ²⁸Gaadi naakookun yab tinjandi timmu nɛ di-timbilimmu nɛn nɛn sɛ puee dee, ki nɔɔ nɛ bi nɛn nɛn pɛe pɛe mmaal puee.

²⁹Mooyiisi nɛn tɛ Manasee naakookun yab dijadi diba mun bi-tinjandi Jɔɔdan buŋŋu, ŋwiɛn

^t 12.23 *Galiilee* Tigbɔn tɛa poonee, Giilgaal nɛ bi nɛaati mɛn.

^u 13.11 *Geesuur nɛ Maaka*: kpɛe Ditee 3.14.

^w 13.14 Kpɛe Ditee 18.1-8.

nyalaŋki jaan̄ɣu pú. ³⁰Bín tiŋki di nín sá Baasan tiŋki kɔkɔ, kí kíí Maanayiiim nì Baasan bɔtiu ɔɔgi timmu kɔkɔ nì Yayiiir timbilimmu mun kɔkɔ pée bí Baasan tiŋki puee. Ntimu gbanti kɔkɔ nín nyáń ntimu imuŋku ita ní. ³¹Bín di nín gítí yí Galaadi tiŋki dijandi diba nì Baasan timmu Asitarooti nì Eedreeyii, laakin ubɔti ɔɔgi nín kóɔyee. Ntimu mun bi nín tī Manasee jipɔɔn Makiir biyaamu ki nóó nì bi nín nín pēē pēē mmaal puee dee.

³²Atinjan ŋin Mooyiisi nín yákatí ki tī Isirayeel yab Moowaab tantakalin, Jɔɔdan buŋbandi lapu pu yal, Jeeriikoo tiŋki ŋwiín nya-laŋki púee dee. ³³Ama Mooyiisi kaa nín tī Leefii naakooku yab bín ditinjadi. Ti-Dindaan Isirayeel Nimbɔtiu di nín sá bín fakal, kii ún u-ba nín nín pōon-bi puee.

Bi yákatí Kanaan yab tiŋki

14 ¹Atinjan ŋin Isirayeel yab nín fōo Kanaan^a tiŋkinee sèé. Usaraaŋakpil Eeleeyasaar nì Nuuni jipɔɔn Joosuwa nì Isirayeel naakɔti poon binib nín pēē pēē mmaal puee kpilib di nín yákatí atinjan gbanti ki tī-bi. ²Kii ti-Dindaan nín nín tī Mooyiisi mara puee, bi nín tó kasi ní ki yákatí atinjan gbanti ki tī tinaakɔti tiwa nì dijandi tin kínee. ³Di sá yii Mooyiisi nín pée tī tinaakɔti tili nì dijandi tin béeyee tinjan̄ɣi Jɔɔdan buŋbandi lapu pu jaan̄ɣu ní. Ama waa nín tī Leefii yab bín ditinjadi Isirayeel naakɔti

yab bin kínee kansikin. ⁴Jooseefi naantiibi nín kpáfi ki sá tinaakɔti tili ní, Manasee yab nì Eefiraayiiim yab. An puee baa nín yákatí kitiŋ ki kpáañ Leefii yab. Ama bi nín tī-bi ntimu bí nín kóɔ, nì ntimu gbanti kpaanceetii, bi-waŋkuti nì bi-wanti tin bi gítí cááyee pu. ⁵Isirayeel yab nín nóó ti-Dindaan nín nín tī Mooyiisi mara puee ní ki yákatí kitiŋ.

⁶Dalbee, Juuda naakookun yab biba dómíń Joosuwa cee Giilgaal tiŋkin ní Yeefunee un sá Keeniisi maaliŋunee jipɔɔn Kaleeb bí Joosuwa yii: «A máañ ki téetí tin ti-Dindaan nín sòon man nì sii pu u-tɔntɔnliu Mooyiisi cee, Kadeesi-Baarneeya tiŋkinee. ⁷M nín cáá abin imuŋku ili ní ti-Dindaan tɔntɔnliu Mooyiisi nín túnní-mi ŋyunti ŋun ti nín dáá bín Kadeesi-Baarneeya tiŋkinee m dómíń ki cɔŋkí ki bée kitiŋ nee, ní ki fátii gítí ki máafi-u an nín jíti puee nì m-pɔbil kɔkɔ. ⁸Man nì m-nabiyaamu mun nín cútée nín bííl samaa pɔbil, ama ní man nín nóó ti-Dindaan m-Nimbɔtiu bɔti nì dipɔbil diba^b. ⁹Ŋwiin gbantee Mooyiisi nín pūtí ki pōon-mi yii: < M pūtí yii kitiŋ kin a-taal tǎa nee, kíń ní bi làá dūú tī sii nì a-maaliŋu yab ní nín kíń ki yí kí nín cá jaanjaan, kun puee a ŋá ti-Dindaan m-Nimbɔtiu nín bí yii á ŋá puee deede! > ¹⁰Ti-Dindaan lafun yántí m bí dimaŋfalín ki dǎa sǎa díń pu nee, kii u nín nín pōon-mi puee. Ti-Dindaan nín sòon

nì Mooyiisi an bɔtee, an ŋá abin imuŋku ili nì aŋmoo dee. Ŋyunti gbanti ní Isirayeel yab nín bí ki còom kuteeunee. Kpèè, kɔŋkɔnnee m cáá abin imuŋku inaa nì abin aŋmoo dee. ¹¹Dín pu nee m dáá pée gbíntii pōó kii ŋwiin ŋun Mooyiisi nín tī-mi ditundi gbantee ní. Mpɔn dáá gbíntii bí-mi kɔŋkɔnnee kii ŋyunti gbantee, m ŋmá kí cù kujaaú áá kí ŋá báá án yaa sá tiŋyee. ¹²An puee, dū dijool pu tiŋki kin ti-Dindaan nín pōon-mi ŋwiin gbantee kí tī-mi. Ŋyuntee, m nín tükú-si yii Anaaki^c yab di kóɔ niin, ní bi-timmu sá ntiŋkpaamu bi máń agun ki mántii tú-mu. An yaa yí ti-Dindaan làá tikiń-mi m ŋmá kí já kí fōo kitiŋ gbanti bi-cee, kii ún u-ba nín nín sòon puee.»

¹³Niinee ní Joosuwa bíin Yeefunee jipɔɔn Kaleeb pu, ní ki dū Eebrɔn tiŋki ki tī-u ú nín kíń ki yí. ¹⁴An pu ní Eebrɔn tiŋki gbíntii sá Yeefunee un sá Keeniisi maaliŋunee jipɔɔn Kaleeb tiŋki ki dǎa sǎa díń pu nee. Di sá yii u nín kíí ki nóó ti-Dindaan Isirayeel Nimbɔtiu nì u-pɔbil kɔkɔ. ¹⁵Njaminee, Eebrɔn yindi di nín sá Kiiriyati-Ariba. Arba gbanti di nín nyáń diyindi ki jítiń Anaaki yab bin kínee kɔkɔ.

Mín boonee ní ŋgbansɔŋfi dómíń Kanaan tiŋki pu ní baa ti bíi jáá.

Juuda naakookun yab tinjadi

15 ¹Bi nín tó kasi ki lēē ditinjadi ki tī Juuda yab bi dūu yákatí ki nóó nì bi nín pēē pēē mmaal puee. Bi-tinjadi gbanti

nín dō kí kíí Siini teeku nín kúntí pu ŋgiil púee kí tin sǎa Eedoom tiŋki kpaanyɔkɔ. ²Ŋgiil pú púee, bi-kpaanyɔkɔ nín kíí Ŋyaam mɔɔl gbeenlaŋki, laakin kitiŋ tin kóɔ dimɔɔlin ní an náañ nì dilimbil ki túl Neegeeb teeku púee. ³Ki yōon niinee ki dūu dī Akraabiiim gbantaŋki Siini teeku ŋgiil pú, ki nín jóm Kadeesi-Baarneeya tiŋki ŋgiil pú ki tin bǎn Eesirɔn tiŋkin. Ki yōon niin ki nín jóm Adaar tiŋkin ní ki pól ki cūti Karka tiŋki watil pú, ⁴ki jíti Asimɔn tiŋki pu ki tin bǎn Eejipiti buŋɣu^d ní ki tin sǎa Meediiteerane tiŋkuu. Ŋgiil púee, Juuda yab tinjadi din bi fōoyee kpaanyɔkɔ dee.

⁵Ŋwiín nyalaŋki púee, bi-tinjadi kpaanyɔkɔ kíí Ŋyaam mɔɔl ki cáa sǎa Jɔɔdan buŋɣu nín kúntí puee. Ŋgan púee, kikpaanyɔkɔ kíí Ŋyaam mɔɔl laakin náañ nì dilimbilee ki cáa sǎa Jɔɔdan buŋɣu nín kúntí puee. ⁶Ki yōon niinee ki nín jóm Beeti-Oogila tiŋki, ki dī Beeti-Arabaa ŋgan pú ki tin sǎa laakin bi yí yii Rubeen jipɔɔn Bookan taŋkpalee. ⁷Kikpaanyɔkɔ yōon niinee ní ki dūu dī Akɔɔr tantakalin ki tin bǎn Deebiir tiŋki. Ki pól ŋgan pú ki nín cá Geeliilɔti tiŋki kin bí Adumiim gbantaŋki nimbiinee watil pú, mbun nín dō puee ŋgiil pú. Ki níki ki nín cá Eeni-Seemeesi buŋɣu pú ní ki tin bǎn Eeni-Roogeel. ⁸Niinee ní kikpaanyɔkɔ fátii nín jóm Been-Kiinoom tantakal pú, Jeebusi yab tiŋki kin bi gítí yí yii Jeerusaleem tiŋkee caŋin. Niinee ní ki nín jóm dijool din bí Kiinoom tantakal

^y 13.33 Kpèè Dikà 18.20, Ditee 18.2.

^a 14.1 Kanaan: an dǎkà yii Jɔɔdan buŋbandi ŋwiín jeetilaŋki pú.

^b 14.8 Kpèè Dikà 13.

^c 14.12 Kpèè Dikà 13.22.

^d 15.4 Eejipiti buŋɣu: kpèè Dikà 34.5.

nimbiin ɣwiiŋ jeetilaŋki pú, nì Reefayiim gbantaŋki kúntilaŋki ɣgan púee yilpu. ⁹Kikpaanyɔkɔ yíki dijool yilpuee ní ki sīnti Neefitoowa nyimbuliŋu watil pú ní ki nín niki Eefrɔn jool timmu pu, ki pól ki nín cá Baala tiŋki kin bi gíti yíi yii Kiiriyati-Yeeyariim tiŋkee watil pú. ¹⁰Kikpaanyɔkɔ yōoŋ Baala tiŋkee ní ki pól ɣwiiŋ jeetilaŋki pú ki nín cá Seeyiir jool watil pú, ki kpākaŋ Yaariim jool din bi gíti yíi yii Keesalɔn joolee ɣgan pú, ki nín sīnti Beeti-Seemeesi tiŋkin ki cūti pūnti Tiimina tiŋki. ¹¹Ki yōoŋ niinee ní ki cáa bān Eekrɔn tiŋki caŋin ɣgan pú, ní ki pól ki nín cá Siikaroon tiŋki watil pú, ki nín niki Baala jool nì Yabineeyeel tiŋki watil pú ní ki tin cáa sāa Meediiteerane tiŋkuu.

¹²ɣwiiŋ jeetilaŋki púee, Meediiteerane tiŋkuu di nìn sá kikpaanyɔkɔ.

Ditinjandi din bi tī Juuda naakookun yab bi yákatì ki nóó nì bi nín pēē pēē mmaal puee kpaanyɔmmu dee.

¹³Yeefunee jipɔɔn Kaleeb mun nìn fōo kitij Juuda yab tinjandi poon ki nóó nì ti-Dindaan nín nìn tükū Joosuwa yii ú ɣá puee. Bi nìn tī-u Kiiriyati-Ariba tiŋki kin nìn sá Anaaki yab tiŋki bi kíŋ ki yíi dín pu nee yii Eebrɔn tiŋkee ní. Arba di nìn sá Anaaki baa. ¹⁴Kaleeb nìn jīn Anaaki jipɔmbi taatil bin nìn bí niinee naantiibi. U-jipɔmbi gbanti yijŋi di nìn sá Seesayi nì Akiimaani nì Talimayi. ¹⁵Boonee ní u niki ki cūti ján nì Deebiir tiŋki kin bi nìn yíi dooooyee yii Kiiriyati-Seefeer tiŋkee yab. ¹⁶Niin ní Kaleeb bí yii:

«Un di yaa ɣún ki ján nì Kiiriyati-Seefeer yab ki fōo bi-tiŋkee, m làá dū m-bisal Akisa kí tī udaan ú cáá.» ¹⁷Ní Kaleeb nabiki Keenaasi jipɔɔn Ootiniyeel ɣún ki ján ki fōo kitij gbanti. Di sá ní Kaleeb dū u-bisal Akisa ki tī-u u cáá. ¹⁸Akisa bān u-cal ceeyee ní ki sāl-u ú bālifi u-baa ú tī-u tikpaatan. Boonee ní u kpákatì u-maŋki pu ní u-baa Kaleeb bālifi-u yii: «A là ba ní?» ¹⁹Ní u kii yii: «M là kí mèè-si tiba ní. Di sá yii a tī-mi ntimu Neegeeb teekun ní, an puee á tī-mi anyimbɔbil mun!» Ní Kaleeb tī-u anyimbɔbil ɣin bí yilpu puee nì ɣin bí taapu puee.

²⁰Ditinjandi din bi nìn tī Juuda naakookun yab ki nóó nì bi nín pēē pēē mmaal puee sò.

²¹Kunaakoou gbanti tinjandi poonee, ntimu mun kúnti ɣgiil pú, Eedoom tiŋki kpaanyɔkɔ watil púee di sá Yabiseel nì Eedeer nì Yaguur, ²²nì Kiina nì Diimoonaa nì Adaada, ²³nì Keedeesi nì Asɔɔr nì Yitanan, ²⁴nì Siifi nì Teeleem nì Beeyalooti, ²⁵nì Asɔɔr-Adaata nì Keeriyooti-Eesirɔn tiŋki kin bi gíti yíi yii Asɔɔr tiŋkee, ²⁶nì Amaam nì Seema nì Moolada, ²⁷nì Asaar-Gada nì Eesmɔn nì Beeti-Peeleeti, ²⁸nì Asaar-Suwaal nì Beerseeba tiŋki nì ki-timbilimmu kɔkɔ, ²⁹nì Baala nì Iyiim nì Eeseem, ³⁰nì Eeltoolaadi nì Keesiil nì Orima, ³¹nì Siikilaagi nì Madimana nì Sansaana, ³²nì Leebawɔti nì Siiliim nì Ayiin nì Riimɔn. Ntimu gbanti nìn kpáfi mmuŋku nì muwa ní, mu nì mu-timbilimmu.

³³Ntimu mun bí Seefeelaa paal puee di sá Eesitawool nì Sooreeya

nì Aseena, ³⁴nì Sanoowa nì Eeni-Ganiim nì Tapuuwa nì Eeniyam, ³⁵nì Yaarmuti nì Adulaam nì Sookoo nì Aseeka, ³⁶nì Saarayiim nì Aditayiim nì Geedeera tiŋki nì ki-timbilimmu. Mu nìn kpáfi ntimu kiba kpá saalku ní, mu nì mu-timbilimmu. ³⁷Ntimu mun nìn kínee di sá Seenan nì Adaasa nì Miigidaal-Gaadi, ³⁸nì Diileeyan nì Miisipee nì Yókiteel, ³⁹nì Lakiisi ní Bɔsikaati nì Eeglɔn, ⁴⁰nì Kaboon nì Lakimaasi nì Kiitiliisi, ⁴¹nì Geedeerooti nì Beeti-Daagɔn nì Naama nì Makeeda. Mu nìn kpáfi ntimu saalku nì kiba ní, mu nì mu-timbilimmu. ⁴²Ntimu mubɔ mun di sá Liibina nì Eeteer nì Asan, ⁴³nì Yiifita nì Asina nì Neesiib, ⁴⁴nì Keeyiila nì Akisiib nì Mareesa. Mu mun nìn kpáfi ntimu muwa ní, mu nì mu-timbilimmu. ⁴⁵Ntimu mun nìn gíti kútèe di sá Eekrɔn tiŋki nì ki-timbilimmu nì ntimbilimu mun bí ki-taapuee kɔkɔ, ⁴⁶nì Eekrɔn tiŋki ɣwiiŋ jeetilaŋki pú nì ntimu mun kɔkɔ pée piliŋ Asidoodi tiŋkee nì mu-timbilimmu kɔkɔ, ⁴⁷nì Asidoodi tiŋki nì ki-timbilimmu nì ntimbilimu mun bí ki-taapuee kɔkɔ. Kí kúti Gaasaa tiŋki nì ki-timbilimmu nì ntimbilimu mun bí ki-taapuee kɔkɔ ki tin cáa sāa Eejipiti buŋɣu nì Meediiteerane tiŋkugbandi.

⁴⁸Ntimu mun bí dijool puee di sá Samiir nì Yatiir nì Sookoo, ⁴⁹nì Dana nì Kiiriyati-Sana tiŋki kin bi yíi yii Deebiir tiŋkee, ⁵⁰nì Anaab nì Eesiteemoo nì Aniim, ⁵¹nì Gooseen nì Olooni nì Giiloo. Mu nìn kpáfi ntimu saalaa nì muli ní, mu nì mu-timbilimmu. ⁵²Ntimu mun nìn

gíti kútèe di sá Araab nì Duuma nì Eeseeyan, ⁵³nì Yanuum nì Beeti-Tapuuwa nì Afeeka, ⁵⁴nì Umita nì Kiiriyati-Ariba tiŋki kin bi gíti yíi yii Eebrɔn tiŋkee, nì Siiyɔɔr. Mu nìn kpáfi ntimu muwa ní, mu nì mu-timbilimmu. ⁵⁵Ki kúti Maawɔn nì Kaarmeel nì Siifi nì Yuuta, ⁵⁶nì Jisirayeel nì Yókideeyam nì Sanoowa, ⁵⁷nì Kaayiin nì Giibeeya nì Tiimina. Mu nìn kpáfi ntimu saalaa ní, mu nì mu-timbilimmu. ⁵⁸Ntimu mun nìn gíti kútèe di sá Aluuli nì Beeti-Suur nì Geedɔɔr, ⁵⁹nì Maarati nì Beeti-Anooti nì Eelteekooni. Mu nìn kpáfi ntimu muluu ní, mu nì mu-timbilimmu, ⁶⁰ní ki kúti Kiiriyati-Baal tiŋki kin bi gíti yíi yii Kiiriyati-Yeeyariim tiŋkee nì Arabaa tiŋki. Mún nìn sá ntimu muli ní, mu nì mu-timbilimmu.

⁶¹Ntimu mun nìn bí kuteeunee di sá Beeti-Arabaa nì Miidiini nì Seekaka, ⁶²nì Niibisan nì Iir-Ameela nì Eeni-Geedii. Mu nìn kpáfi ntimu muluu ní, mu nì mu-timbilimmu.

⁶³Ama Juuda yab kaa nìn ɣún ki jīn Jeebusi yab bin nìn kòd Jeerusaleem tiŋkinee ki fōo bi-tiŋki. An pu ní dín pu nee Jeebusi yab dáá gbínti kòd Jeerusaleem tiŋkin, Juuda naakookun yab kansikin.

Joosefi naantiibi tinjandi

16 ¹Ditinjandi din bi nìn tī Joosefi naantiibee kpaanyɔkɔ kí Jɔɔdan buŋɣu ní, Jeeriikoo tiŋki caŋin, ki gíti mbun ɣun pūnti Jeeriikoo tiŋki ɣwiiŋ nyalanŋki pú, ki nóó kuteeu kun d̄ Jeeriikoo tiŋki kí dūú d̄ dijool kí tin nyā Beeteel tiŋkinee. ²Ki yíki Beeteel tiŋkee

ní ki níki Luusi tinjkin, ki cáati ki cütüi kpákañ Arkii yab tinjki kpaanyɔkɔ ní ki tin bàñ Atarooti tinjkin. ³Niinee ní ki sīnti ŋwiiñ jeetilaŋki pú ki nín cá Yafileeti yab tinjki kpaanyɔkɔ pú, ki pūnti Beeti-Oorɔn taapu tinjki nì Geeseer tinjki ní ki tin gbēēñ Meediiteeranee tinjkuu.

⁴Ditinjandi din bi nìn tī Jooseefi jipɔmbi Manasee nì Eefiraayiim naakɔtin yab bi yākatèe dee.

⁵Ditinjandi din bi nìn tī Eefiraayiim naakookun yab bi yākatì ki nóó nì bi nín pēē pēē mmaal puee sēé. Ŋwiiñ nyalan̄ki púee, kikapanyɔkɔ yōòñ Atarooti-Adaar tinjki ki tin cáa sāa Beeti-Oorɔn yilpu tinjki.

⁶Ŋwiiñ jeetilaŋki púee, kikapanyɔkɔ di sá kitiŋ kin d̄ ki tin bàñ Miikimeetati tinjki ŋgan púee, ki p̄l̄ ki cütüi Taanati-Siiloo tinjki ŋwiiñ nyalan̄ki pú, ki níki ki tin bàñ Yanoowa tinjki ŋwiiñ nyalan̄ki pú.

⁷Ki yōòñ Yanoowa tinjki ní ki nín cá Atarooti nì Naara timmu watil pú ki tin bàñ Jeeriikoo tinjki ní ki gbēēñ Jɔɔdan buŋŋu.

⁸Ki yōòñ Tapuuwa tinjki ki dūu túl ŋwiiñ jeetilaŋki pú ki tin bàñ Kana buŋŋu ní ki cáa gbēēñ Meediiteeranee tinjkuu. Ditinjandi din bi nìn tī Eefiraayiim naakookun yab bi yākatì ki nóó nì bi nín pēē pēē mmaal puee dee.

⁹Bi nìn dū ntimu nì mu-timbilimmu mun nìn bí Manasee naakookun yab tinjandinee ki kütüi-bi. ¹⁰Baa nìn jīñ Kanaan yab bin nìn kóò Geeseer tinjkinnee. An puee bíñ dáá gb̄nti kóò Eefiraayiim yab kansikin ki dāa sāa d̄in pu nee. Ama ní Eefiraayiim yab nìn dū-bi ki kpánti iyumbu bi kíñ ki tūñ atuun ŋin p̄ɔyee ki t̄i-bi.

17 ¹Ditinjandi din bi nìn t̄o kasi ki lēē ki tī Jooseefi jipɔŋkpiliu Manasee naakookun yabee s̄ò. Bi nìn pēē dū Galaadi nì Baasan ki tī Manasee jipɔŋkpiliu Makiir un sá Galaadi baayee, kun puee u nìn sá ubaatandaan. ²Manasee naantiibi bin kíñee mun nìn fōò bi-tinjandi ki yākatì ki nóó nì bi nín nìn pēē pēē mmaal puee. Bíñ di sá Abiyeseer naantiibi nì Eeleekei naantiibi nì Asiriyeel naantiibi nì Siikeem naantiibi nì Eefeer naantiibi nì Seemiida naantiibi. Bin sá Jooseefi jipɔɔn Manasee naantiibi poon bininjabee dee, bi-kɔkɔ nì bi-dican̄ŋi.

³Seeloofaadi nìn sá Eefeer jipɔɔn, ní Eefeer sá Galaadi jipɔɔn, ní Galaadi sá Makiir jipɔɔn, ní Makiir sá Manasee jipɔɔn. Seeloofaadi kaa nìn māl̄ mbininjabiyaamu, ama nnimpubiyaamu ŋma ní u nìn māl̄. Mu-yiŋŋi di nìn sá Maala nì Nɔɔwa nì Ōgila nì Miilka nì Tiirsa.

⁴Seeloofaadi bisalib gbanti nìn cütüi ká usaraan̄akpil Eeleyasaar nì Nuuni jipɔɔn Joosuwa nì Isirayeel yab tindaŋkpilib ní ki bí-bi yii: «Ti-Dindaan nìn tükü Mooyiisi yii ú tī ti mun ditinjandi kii bi nín tī ti-nabiyaamu bininjab puee.»

Ní Joosuwa lēē ntimu ki tī-bi kii bi nín tī bi-nabiyaamu bininjab puee, ki nóó nì ti-Dindaan nín nìn s̄oñ ki yōòñ puee. ⁵An puee Manasee naakookun yab nìn fōò atinjan saalaa ní, kí kütüi Galaadi nì Baasan timmu mun bíñ Jɔɔdan buŋgbandi din bí ŋwiiñ nyalan̄ki jaŋŋu púee.

⁶Di sá yii Manasee naantiibi bin sá mbinimpubiyaamuee nìn fōò bi-tinjandi kii bi-nabiyaamu bininjab nín

nìn fōò puee, ama bi nìn dū Galaadi tinjki ki tī Manasee naantiibi bin kíñee ní.

⁷Manasee tinjandi kpaanyɔkɔ nìn kí Aseer tinjki ní ki tin sāa Miikimeetati tinjki kin bí Siikeem tinjki ŋwiiñ nyalan̄ki púee ní, ki níki ŋgiil pú ki tin sāa binib bin kóò Eeni-Tapuuwa tinjkee. ⁸Manasee yab di nìn yì Tapuuwa tinjki, ama Eefiraayiim yab di nìn yì Tapuuwa tinjki dijandi din bí Manasee yab tinjandi kpaanyɔkɔee. ⁹Manasee yab tinjandi kpaanyɔkɔ yíkì niinee ní ki nín s̄int̄i Kana buŋŋu ŋgiil pú. Ama ntimu mun nìn bí niinee sá Eefiraayiim yab timmu ní, min kamaa mu nìn bí Manasee yab tinjandinee. Manasee yab tinjandi kpaanyɔkɔ bí mbunee ŋgan pú ní, ki cáa gbēēñ Meediiteeranee tinjkuu.

¹⁰Eefiraayiim yab di nìn yì ŋgiil pú ní Manasee yab yì ŋgan pú ní Meediiteeranee tinjkuu sá-bi ŋwiiñ jeetilaŋki kpaanyɔkɔ. Manasee yab tinjandi nìn nákañ Aseer yab tinjandi ŋgan pú ní ki nákañ Isakaar yab tinjandi ŋwiiñ nyalan̄ki pú. ¹¹Isakaar yab nì Aseer yab tinjan̄ŋi poonee, Manasee yab di nìn ḡiti yì Beeti-Seeyan tinjki nì ki-timbilimmu, nì Yeebileeyam tinjki nì ki-timbilimmu, nì binib bin kóò Dɔɔr nì Eeni-Dɔɔr timmuee nì mu-timbilimmu, nì Taanaki nì Meegiidoo yab timmu nì mu-timbilimmu. Kitintataatii di sá Dɔɔr tinjki. ¹²Ama ní Manasee naantiibi kaa ŋún ki jīñ ntimu gbanti nib ki nyánti, di sá yii Kanaan yab di yōòñ yii bíñ kpá ki làá yíkì ntimu gbanti pu. ¹³Isirayeel yab nín dāa

p̄ɔkiñ Kanaan yabee ní bi dū-bi ki kaañ bi-taapu ní ki yánti bi kíñ ki tūñ-bi atuun kii iyumbuee. Ama baa nìn jīñ-bi kitiŋee pu.

¹⁴Jooseefi naantiibi s̄oñ nì Joosuwa ní ki bí-u yii: «Ba pu ní a tī-ti ditinjandi dibaba ja, timbi bin ti-Dindaan b̄iñ ti-boon ti buti tinjan pu ki w̄iík tikpil nee?» ¹⁵Ní Joosuwa kí-bi yii: «Ni yaa w̄iík tikpil ní Eefiraayiim jooŋŋi kaa bàñ ní kálee, ní cù Peeriisi yab nì Reefa yab bamban̄kun kí ñat̄i kí kál̄.» ¹⁶Ní Jooseefi naantiibi fāt̄i bí-u yii: «Tinjman, dijool tinjki nee kaa làá lafun bà-ti. Kí kütèe, Kanaan yab bin kóò kitiŋ kin tēñee cáá tikúti janjatɔkub ní, ki kpáañ Beeti-Seeyan tinjki nì ki-timbilimmu yab, nì Jisirayeel tantakalin yab kɔkɔ.»

¹⁷Niinee ní Joosuwa bí Jooseefi naantiibi, an dākà yii Eefiraayiim nì Manasee naakɔtin yab yii: «Ni lafun w̄iík tikpil ní ki cáá mpɔn tinjan pu, naa làá fōò ditinjandi dibaba ja. ¹⁸Nimbi di làá n̄n yì dijool pu tinjki, nì min ní k̄i sá kubamban̄ŋuee. Ní ñat̄i kí ñan̄ki ki-kɔkɔ kí n̄n kíñ ki yì. Ni làá ŋmā kí jà Kanaan yab, báa nì bi nín cáá tikúti janjatɔkub ki cáá mpɔŋkpaan nee!»

Joosuwa yākatì ntimu ki tī tinaak̄ti tin kíñee

18 ¹Isirayeel yab nìn jáñ ki fōò kitiŋ kɔkɔ. Niinee ní bi kóoñ ki kpáfi Siiloo tinjkin, ní ki dū dikpafindi tantiu ki cōoñ niin. ²Ama Isirayeel yab kansikinee, an nìn kíñ tinaak̄ti tiluli yab bin baa láá yākatì kitiŋ ki lēē bíñ tinjan̄ŋi ki tī-bee. ³Niinee ní Joosuwa bí

Isirayeel yab yii: «Ni làá kàl kí cīti kí tin sãa nyunti ɲulɔŋu ní kí cùú fōo kitiŋ kin ti-Dindaan, ni-naan-jab Nimbɔtiu dūu tīi-nee ní? ⁴Ní lēemaan kunaakoou kamaa poon binib bita bita. M làá dū-bi kí tō bí cùú yìiñ kitiŋ kɔkɔ pu, kí ɲmà bi-naakɔti tinjanŋi nín sá puee, ní kí fātīí gítīn kí tükù-mi. ⁵Bi làá cúú-kí kí yàkatī miluli pu ní. Juuda yab làá gbíntí bi-tinjandi pu ɲgiil pú, ní Jooseefi yab ń gbíntí bi-yal pu ɲgan pú. ⁶Ní ɲmàmaan atinjan alulee nín bí puee kí cáań-mi. Man làá tō kasi ti-Dindaan ti-Nimbɔtiu nimbiin, kí lēē kunaakoou kamaa tinjandi kí tīi-ku. ⁷Ama Leefii yab bín kaa cáá ditinjandi kí làá fōo nimbi kansikin. Bín fakal di sá bí nín sá ti-Dindaan saraañaliibi. An yaa kíñ Gaadi yab nì Rubeen yab nì Manasee naakookun yab dijandi dibee, bín gítí dáá fōo bi-fakal Jɔɔdan buɲɲu lapu jaanɲu, ɲwiiñ nyalanŋi pú. Ti-Dindaan tɔntɔnliu Mooyiisi di nìn tīi bín bi-fakal gbanti niin.»

⁸Ní binib bin bi lēēyee lafun yíki kí nín cá. Kí wàatī bí búntí kí cùú ɲmà kitiŋ nín bí puee ní Joosuwa bí-bi yii: «Nín cámaan kí cùú yìiñ kitiŋ kɔkɔ pu. Ní kpèè kì nín bí puee tinjan kí fātīí gítīn kí tükù-mi. M làá tō kasi ti-Dindaan nimbiin Siiloo tinŋin doo, kí yàkatī-kí kí tīi kunaakoou kamaa ku-tinjandi.» ⁹Ní binibee nín cá kí cūti yìiñ kitiŋee kɔkɔ pu. Bi nìn ɲmàñ atinjan alulee nín bí puee nì ɲi-timmu. Míñ boonee ní bi fātīi nín gítīn Joosuwa cee Siiloo naapaal pu. ¹⁰Joosuwa nìn tó kasi Siiloo naapaalin niin

ti-Dindaan nimbiin, ní kí yàkatī kitiŋ kí tīi Isirayeel yab. U nìn tīi kunaakoou kamaa ku-tinjandi.

Beenjameen naakookun yab tinjandi

¹¹Bi nín nìn tó kasee, an nìn péé kí lēē Beenjameen naakookun yab tinjandi ní kí tīi-bi. Bi-tinjandi gbanti nìn sáká Juuda naakookun yab nì Jooseefi naakookun yab tinjanŋi kansikin ní. ¹²ɲgan púee, bi-kpaanyɔkɔ nìn kíí Jɔɔdan buɲɲu ní, kí dūu dī Jeeriikoo tinŋi ɲgan pú, kí kpākañ dijool ɲwiiñ jeetilanŋi pú, kí tin cáa gbēēñ Beeti-Aween teeku. ¹³Kikpaanyɔkɔ nìn yíki niinee ní kí dūu kpākañ Luusi tinŋi kin bi gítí yíi yii Beeteel tinŋee ɲgiil pú, ní kí nín sántī Atarooti-Adaar tinŋi watil pú kí bàñ dijool din bí Beeti-Oorɔn tinŋinee ɲgiil pú. ¹⁴Niinee ní kikpaanyɔkɔ nìn dūu pól kí mǎnti ɲwiiñ jeetilanŋi pú, dijool din bí Beeti-Oorɔn tinŋi nyɔkɔpuee ɲgiil pú ní kí cáa gbēēñ Kiiriyati-Baal áá Kiiriyati-Yeeyariim tinŋi kin sá Juuda yab tinŋee. ɲwiiñ jeetilanŋi púee, kikpaanyɔkɔ dee.

¹⁵ɲgiil púee, kikpaanyɔkɔ nìn kíí doooo Kiiriyati-Yeeyariim nín kúntí puee ní, kí nìkī ɲyaam mɔɔl watil pú kí tin cáa gbēēñ Neefitoowa nyimbuliŋu. ¹⁶Kikpaanyɔkɔ tí yōoñ niinee ní kí nín sántī dijool kúntilanŋi laakin bítiñ Been-Inɔɔm tantakalee, Reefa yab tantakal poon kí cá ɲgiil pú. Kí nìn nóó Inoom tantakal gbantee kí dūu dī Jeebusi yab tinŋi ɲgiil pú, kí tin cáa gbēēñ Eeni-Roogeel tinŋi. ¹⁷Kikpaanyɔkɔ nìn yíki niinee ní kí pól ɲgan pú

Simeeyɔn naakookun yab tinjandi

19 ¹Bi nín nìn tó kasi nllitiimee, an nìn lēē Simeeyɔn naakookun yab tinjandi ní kí tīi-bi kí nóó nì bi nín nìn pēē pēē mmaal puee. Bi-tinjandi gbanti nìn sáká Juuda naakookun yab timmu kansikin ní. ²Simeeyɔn naakookun yab gbanti timmu di nìn sá Beerseeba nì Seeba nì Moolada, ³nì Asaar-Suwaal nì Baala nì Eeseem, ⁴nì Eeltoolaadi nì Beetuul nì ɔrima, ⁵nì Siikilaagi nì Beeti-Markabooti nì Asaar-Suusa, ⁶nì Beeti-Leebawɔti nì Seeruyeen. Mu nìn nyáñ ntimu saalaa nì muta ní, mu nì mu-timbilimmu. ⁷Bi-timmu di nìn gítí sá Ayiin nì Riimɔn nì Eeteer nì Asaar. Mu nìn kpáfi ntimu munaa ní, mu nì mu-timbilimmu. ⁸Kí yōoñ ntimbilimu mun mǎntii tú-muee kɔkɔ, kí tin cáá bà Balaati-Ber áá Ramati-Neegeeb tinŋee, Simeeyɔn naakookun yab di nìn yì kɔkɔ, kí nóó nì bi nín nìn pēē pēē mmaal puee. ⁹Juuda naakookun yab tinjandi ní bi nìn gítí kí tīi Simeeyɔn naakookun yab. Di sá yii bi nín nìn ɲmǎnti ditinjandi din kí tīi Juuda naakookun yabee nìn wíki tikpil kí jítiñ-bi, an pu ní bi nìn gítí kí bātí kí dūu tīi Simeeyɔn naakookun yab.

Sabulɔn naakookun yab tinjandi

¹⁰Bi nín nìn tó kasi ntataatiimee, an nìn lēē Sabulɔn naakookun yab tinjandi ní kí tīi-bi kí nóó nì bi nín nìn pēē pēē mmaal puee. Bi-tinjandi kpaanyɔkɔ nìn gbēēñ Sariidi tinŋi ní. ¹¹Kí yōoñ niinee ní

kí nín cá Eeni-Seemeesi tinŋi pú, kí nìkī Geeliilɔti tinŋi kin bí Adumiim gbantaŋki nyɔkɔpuee ní kí nín sánti laakin bi yíi yii Rubeen Jipɔɔn Boowan tanŋkpalee watil pú. ¹⁸Kí nìn yōoñ niinee ní kí kpākañ kigbantaŋ kin bí Beeti-Arabaa tinŋi nyɔkɔpuee ɲgan pú, ní kí nín nìkī Arabaa tantakalin. ¹⁹Niinee ní kí nìn dūu dī Beeti-Oogila tinŋi ɲgan pú kí cáa gbēēñ ɲyaam mɔɔl nín kíí pu ɲgan púee, an dákà yii Jɔɔdan buɲɲu kúntilanŋi ɲgiil pú. ɲgan pú kpaanyɔkɔ nín nìn sá puee dee. ²⁰Jɔɔdan buɲɲu di nìn sá kikpaanyɔkɔ ɲwiiñ nyalanŋi jaanɲu pú.

Beenjameen yab tinjandi din bi yàkatí kí tīi-bee nì di-kpaanyɔkɔ nín nìn sá puee dee, kí nóó nì bi nín pēē pēē mmaal puee.

²¹Beenjameen naakookun yab gbanti timmu mun bi nìn fōo kí nóó nì bi nín nìn pēē pēē mmaal puee di nìn sá Jeeriikoo nì Beeti-Oogila nì Eemeeki-Keesiisi, ²²nì Beeti-Arabaa nì Seemariyim nì Beeteel, ²³nì Awiim nì Paara nì Oofiraa, ²⁴nì Keefaar-Amɔna nì Oofinii nì Geeba. Mu nìn kpáfi ntimu saalaa nì muli ní, mu nì mu-timbilimmu. ²⁵Bi-timmu di nìn gítí sá Gabawɔn nì Raama nì Beerooti, ²⁶nì Miisipee nì Keefiira nì Moosa, ²⁷nì Reekeem nì Yirpeel nì Tareeyala, ²⁸nì Seera nì Eeleefi nì Jeebusi áá Jeerusaleem tinŋi nì Giibeeyaati nì Kiiriyati. Mu mun nìn kpáfi ntimu kiba kpá saalku ní, mun nì mu-timbilimmu.

Beenjameen yab tinjandi din bi nìn tīi-bi bi yàkatí kí nóó nì bi nín pēē pēē mmaal puee dee.

ki nín jóm ñwíin jeetilaŋki pú ki tin sã Mareeyala tiŋki nì Deebaseeti tiŋki nì mbun ñun jítí Yókineeyam tiŋki nyókɔpuee. ¹²Ki yoon Sariidi tiŋki ñwíin nyalanŋki púee ní ki dūu pól ki cütí Kiisiloti-Tabɔɔr tiŋki kpaanyɔkɔ, ki dūu dī Dabeerati tiŋki ní ki nín jóm Yafiya tiŋkin. ¹³Niinee ní ki níki ki nín cá ñwíin nyalanŋki pú, Gaati-Efeer nì Ita-Kasiin timmu watil pú ki tin nyán Riimɔn tiŋki pu, ní ki pól ki nín cá Neeya tiŋki watil pú. ¹⁴Kikpaanyɔkɔ mǎnti Neeya tiŋki ñgan pú ní ki tin bǎñ Yiifita-Eel tantakalin. ¹⁵Ditinjandi gbanti timmu di nín sá Kataati nì Naalal nì Simroon nì Yideeyala nì Beetileem. Mu nín nyán ntimu saalaa nì muli ní, mu nì mu-timbilimmu^{ee}. ¹⁶Sabulɔn naakookun yab timmu nì mu-timbilimmu mun bi nín tī-bi bi yákatì ki nóó nì bi nín pēē pēē mmaal puee dee.

Isakaar naakookun yab tinjandi

¹⁷Bi nín nín tó kasi nanaatiimee, an nín lēē Isakaar naakookun yab tinjandi ki tī-bi ki nóó nì bi nín nín pēē pēē mmaal puee. ¹⁸Ntimu mun nín bí bi-tinjandi poonee di sá Jisirayeel nì Keesulooti nì Suneem, ¹⁹nì Afarayiim nì Siiyoon nì Anaarati, ²⁰nì Rabiiti nì Kiisiyɔn nì Eebeesi, ²¹nì Reemeeti nì Eeni-Ganiim nì Eeni-Ada nì Beeti-Paseesi. ²²Bi-tinjandi gbanti poon ní Tabɔɔr nì Saasiim nì Beeti-Seemeesi timmu mun nín gítì bí. Bi-kpaanyɔkɔ nín sá Jɔɔdan buŋŋu ní. Mu nín nyán ntimu saalku nì kiba ní, mu nì

mu-timbilimmu. ²³Isakaar naakookun yab timmu nì mu-timbilimmu mun bi nín tī-bi bi yákatì ki nóó nì bi nín nín pēē pēē mmaal puee dee.

Aseer naakookun yab tinjandi

²⁴Bi nín nín tó kasi ñmoorjmootiimee, an nín lēē Aseer naakookun yab tinjandi ní ki tī-bi ki nóó nì bi nín nín pēē pēē mmaal puee. ²⁵Ntimu mun nín bí bi-tinjandi poonee di nín sá Eelkaati nì Alii nì Beeten nì Akisaafi, ²⁶nì Alameeleeki nì Amaadi nì Miiseeyaal ki tin cá sã Kaarmeel jool ñwíin jeetilaŋki pú, nì Siikɔɔr-Liibinati tiŋki. ²⁷Ñwíin nyalanŋki púee, kikpaanyɔkɔ nín dūu túl Beeti-Daagɔn tiŋki watil pú ní ki tin sã Sabulɔn naakookun yab tinjandi kpaanyɔkɔ nì Yiifita-Eel tantakal. Niinee ní ki níki ñgan pú ki tin sã Beeteemeeki nì Neeyeel. Kì yíki niinee ní ki nín cá Kabuul, ²⁸nì Abidɔn nì Reewoob nì Amoon nì Kana ní ki tin sã Siidɔn, kitinŋkpaanŋi. ²⁹Niinee ní kikpaanyɔkɔ fātii pól ki cütii jítí Raama tiŋki ki nín cá Tiir, kitinŋ kin bi mán digundi ki mǎntii túee, ní ki níki ki nín cá Oosa tiŋki watil pú ki tin sã Meediiteerane tiŋkuu. Kì nín dūu dī Maaleeb tiŋki nì Akisiib tiŋki, ³⁰nì Uma nì Afeeki nì Reewoob timmu. Mu nín nyán ntimu mmunŋku nì muli ní, mu nì mu-timbilimmu. ³¹Aseer naakookun yab timmu nì mu-timbilimmu mun bi nín tī-bi bi yákatì ki nóó nì bi nín pēē pēē mmaal puee dee.

Neefitalii naakookun yab tinjandi

³²Bi nín nín tó kasi nluluutiimee, an nín lēē Neefitalii naakookun yab tinjandi ní ki tī-bi ki nóó nì bi nín nín pēē pēē mmaal puee. ³³Bi-kpaanyɔkɔ nín kí Eeleefi tiŋki ní, ki yoon seeni subu bun yú Saananiim tiŋkinee ki nín cá Adamii-Neekeeb nì Yabineeyeel timmu ki bǎñ Lakuum tiŋki, ní ki tin sã Jɔɔdan buŋŋu. ³⁴Ñwíin jeetilaŋki púee, kì nín fātii dūu dī Asinoti-Tabɔɔr tiŋki watil pú, ki cāatì ki nín cá Ukooki tiŋki watil pú. Kì nín gūū Sabulɔn yab kpaanyɔkɔ ñgan pú, ní ki gūū Aseer yab kpaanyɔkɔ ñwíin jeetilaŋki pú, Yeewuuda tiŋkin. Ñwíin nyalanŋki púee, Jɔɔdan buŋŋu di nín sá kikpaanyɔkɔ. ³⁵Ntimu mun bi nín mán agun ki mǎntii túee di sá Siidiim nì Seer nì Amaati nì Rakaati nì Kiineereeti, ³⁶nì Adama nì Raama nì Asɔɔr, ³⁷nì Keedeesi nì Eedreeyii nì Eeni-Asɔɔr, ³⁸nì Yirɔn nì Miigidaal-Eel nì Oreem nì Beeti-Anaati nì Beeti-Seemeesi. Mu nín nyán ntimu kiba kpá mmunŋku ní, mu nì mu-timbilimmu. ³⁹Neefitalii naakookun yab timmu nì mu-timbilimmu mun bi nín tī-bi bi yákatì ki nóó nì bi nín nín pēē pēē mmaal puee dee.

Daani naakookun yab tinjandi

⁴⁰Bi nín nín tó kasi nluluutiimee, an nín lēē Daani naakookun yab tinjandi ní ki tī-bi ki nóó nì bi nín nín pēē pēē mmaal puee. ⁴¹Ntimu mun nín bí bi-tinjandi poonee di nín sá Sooreeya nì Eesitawool nì Iir-Seemeesi, ⁴²nì Saalabiin nì Ayalɔn

nì Yiitila, ⁴³nì Eelɔn nì Tiimina nì Eekrɔn, ⁴⁴nì Eelteekee nì Giibeetɔn nì Balaati, ⁴⁵nì Yeewuudi nì Beenee-Beeraki nì Gaati-Riimɔn, ⁴⁶nì Yaarkɔn buŋŋu nì Raakɔn, ní kí kütì kitinŋ kin dō Yaafoo tiŋki nyókɔpuee kɔkɔ. ⁴⁷Ama Daani naakookun yab nín fá bi-tinjandi ní ki cütii ján nì Leeseem tiŋki yab. Bi nín ján ki fōo bi-tiŋki ki kūu bi-kɔkɔ ní ki kǎl bi-tiŋki pu. Bi nín pú kitinŋ gbanti diyindi yii Daani kii bi nín nín yí bi-naanja puee. ⁴⁸Daani naakookun yab timmu nì mu-timbilimmu mun bi nín tī-bi bi yákatì ki nóó nì bi nín nín pēē pēē mmaal puee dee.

⁴⁹Isirayeel yab nín nín yákatì kitinŋ ki nóó nì kunaakoou kamaa nì ku-kpaanyɔkɔ ki dódyee, bi nín lēē bi-tinjanŋi poon ditinjandi diba ki tī Nuuni jipɔɔn Joosuwa. ⁵⁰Kii ti-Dindaan nín nín lī puee, bi nín tī-u kitinŋ kin u nín bǎlifèe ní. Kitinŋ gbanti di nín sá Tiiminati-Seera tiŋki kin bí Eefiraayiim jool puee. Joosuwa nín fātii mán kitinŋ gbanti ní ki nín kíñ ki kòò niin.

⁵¹Usaraanŋakpil Eeleeyasaar nì Nuuni jipɔɔn Joosuwa nì Isirayeel yab naakɔti poon adican kpilib di nín tó kasi ki yákatì ntimu gbanti. Siiloo tiŋkin, ti-Dindaan nimbiin, circir kɔŋkoonŋu nyókɔpu ní bi nín tó kasi gbanti. Bi nín ñá mǎn ní ki yákatì Kanaan tiŋki kɔkɔ ki dāa dóò.

Joosuwa lēē ntimu mun poon bi sán ki kódyee

20 ¹Ti-Dindaan sòon nì Joosuwa ki bí-u yii: ²«Tükù Isirayeel yab yii bí lēē ntimu mun ubɔ yaa kaa nyí ki kūu unil ú sǎn kí

^{ee} 19.15 *Beetileem* tiŋki kin bí Sabulɔn naakookunee nyán ki-ba nì Beetileem tiŋkin kin bí Juuda naakookunee, kpèè 1 Sami 17.12 nì Ruuti 1.1.

kóeef. M nìn dī Mooyiisi pu ki sòòñ nì ntimu gbanti bəti. ³Unil yaa kaa nyí ki kũu u-juti, ní an kaa sá mun yii u-ba nì u-látamee, unikpólee n̄ sàh kí kó ntimu gbanti kiban kí ñmátí un u kũyee nabiki kin máah kí kpò-u kí tò ipòntoonee ñaan. ⁴Unikpólee n̄ sàh kí cù ntimu gbanti kiba poon, kí síl kitiñ punyókòpu kí dū tibəti n̄n jítí puee kí kàah kí tükù niin tindañkpilib. Bitindañkpilibee n̄ fōō unikpólee bi-tiñki gbanti poon, kí nyàab ñkəñ-koon kí t̄i-u u nì bi n̄ n̄n kòd. ⁵Un bi kũyee nabiki kin máah kí kpò unikpólee kí tò ipòntoonee yaa j̄n̄ u-boonee, bí taa dū unikpólee kí ñá u-ñaan. Di sá yii unikpólee kaa là ní ki kũu-u, kaa tí sá mun yii u ná-u. ⁶Unikpólee n̄ gbíntí kí n̄n bí kitiñ gbantín kí dāá sāa ñyunti ñun ní u làá dāá yūl samaa kəkə nimbiin bí sòòñ u-bətee. Ú n̄n bí niin kí cáá sāa ñyunti ñun ní usaraañakpíl un bi lēē ñyunti gbantee yaa láa kp̄nyee. M̄n̄ boonee, unikpólee ñūñ kí fāt̄í gítí u-dumpu, kitiñ kin poon u sàh kí kátèe.»

⁷Di sá ní bi n̄n lēē Kadeesi tiñki kin bí Galiilee tiñkin Neefitalii jool puee, n̄ Siikeem tiñki kin bí Eefiraayiim jool puee, n̄ Kiiriyati-Ariba tiñki kin bi gítí ȳi yii Eebr̄n tiñki kí bí Juuda jool puee. ⁸Jòdan buñgbandi lapu pu yal Jeeriikoo tiñki ñwiiñ nyalan̄ki púee, bi n̄n lēē Beeseer tiñki kin bí kuteeenee Rubeen yab tiñki kin tēēnee poon, kí n̄n lēē Ramooti tiñki kin bí Galaadi tiñkinee Gaadi yab timmu

poon, ní ki lēē Goolan tiñki kin bí Baasan tiñkinee Manasee yab timmu poon. ⁹Ntimu mun bi n̄n lēē ki yóòñ Isirayeel yab kəkə n̄ binicambi bin kòd bi-kansikinee, un yaa kaa nyí ki kũu u-jutee n̄ sàh kí kóee dee. Mimmee unikpólee ñūñ kí ñmátí un u kũyee nabiki kin máah kí kpò-u kí tò ipòntoonee ñaan, kí n̄n cí ñyunti ñun ní u làá dāá yūl samaa nimbiin bí sòòñ u-bətee.

Leefii naakookun yab timmu

(Kpèè 1 Kroo 6.39-66)

21 ¹Boonee ní Leefii naakookun yab dicaññi kpilib cūti ki ká usaraañakpíl Eeleyasaar n̄ Nuuni jip̄w̄n Joosuwa n̄ Isirayeel naakoti tin kínee yab dicaññi kpilib ²Siiloo, Kanaan tiñkin. Bi n̄n bí-bi yii: «Ti-Dindaan n̄n dī Mooyiisi pu ki tükū-ni yii ní t̄i-ti ntimu tí n̄n kòd, ní kí t̄i-ti ntimu gbanti kpaanceetii tí n̄n kpàá ti-wañkuti.» ³Di sá ní Isirayeel yab n̄n lēē bi-timmu mun bi t̄i-bi bí yàkatēe mubə, kí kpàah mu-kpaanceetii kəkə ki dūu t̄i Leefii naakookun yab, kii ti-Dindaan n̄n n̄n tükū-bi yii bí ñá puee.

⁴Bi n̄n n̄n tó kasee, Leefii naakookun yab bin sá Keeyaati maaliñunee di n̄n péé ki fōō bi-timmu. Keeyaati yab gbanti kansikinee, bin n̄n sá usaraañakpíl Aar̄n maaliñunee ní bi n̄n tó kasi ki lēē ntimu saalaa n̄ muta ki t̄i. Ntimu gbantee, bi n̄n lēē-mu Juuda n̄ Simeeȳn n̄ Beenjameen naakoti yab timmu poon ní. ⁵Bi n̄n tó kasi

ní ki lēē ntimu saalaa ki t̄i Keeyaati naantiibi bin kínee. Bi n̄n lēē ntimu gbanti Eefiraayiim n̄ Daani naakoti n̄ Manasee naakooku dijandi diba yab timmu poon ní. ⁶Bi n̄n tí tó kasi ki lēē ntimu saalaa n̄ muta ki t̄i Geers̄n naantiibi, Isakaar n̄ Aseer n̄ Neefitalii naakoti n̄ Manasee naakookun yab dijandi ñin bí Baasan tiñkinee yab timmu poon ní. ⁷Bi n̄n tó kasi ki lēē ntimu saalaa n̄ muli ki t̄i Meerarii naantiibi. Bi n̄n lēē ntimu gbanti Rubeen n̄ Gaadi n̄ Sabul̄n naakotin yab timmu poon ní. ⁸Isirayeel yab n̄n tó kasi ní ki lēē ntimu gbanti n̄ mu-kpaanceetii kəkə ki t̄i Leefii yab, kii ti-Dindaan n̄n n̄n dī Mooyiisi pu ki t̄i-bi mara puee.

⁹Juuda n̄ Simeeȳn naakotin yab timmu mun bi n̄n lēē ki t̄i Leefii naakookun yabee s̄. ¹⁰Aar̄n naantiibi Leefii naakookun yab bin sá Keeyaati maaliñunee di làá n̄n yì ntimu gbanti, di sá yii b̄n̄ ní bi n̄n péé ki tó kasi ki lēē ntimu ki t̄i. ¹¹Bi n̄n t̄i-bi Kiiriyati-Ariba tiñki kin bi gítí ȳi yii Eebr̄n tiñki k̄i bí Juuda jool puee, n̄ ki-kpaanceetii. Arba di n̄n sá Anaaki baa. ¹²Ama ní ki dū kitiñ gbanti sati n̄ ki-timbilimmu ki t̄i Yeefunee jip̄w̄n Kaleeb ú n̄n k̄n̄ ki yì. ¹³Usaraañakpíl Aar̄n naantiibi ní bi n̄n t̄i Eebr̄n tiñki kin sá ntimu mun unil yaa kaa nyí ki kũu u-juti ú sàh kí kóee kansikin kibee, n̄ ki-kpaanceetii, n̄ Liibina tiñki n̄ ki-kpaanceetii, ¹⁴n̄ Yatiir tiñki n̄ ki-kpaanceetii, n̄ Eesiteemoowa tiñki n̄ ki-kpaanceetii, ¹⁵n̄ Ool̄n tiñki n̄ ki-kpaanceetii, n̄ Deebiir tiñki n̄ ki-kpaanceetii, ¹⁶n̄ Aayin tiñki

n̄ ki-kpaanceetii, n̄ Yuuta tiñki n̄ ki-kpaanceetii, n̄ Beeti-Seemeesi tiñki n̄ ki-kpaanceetii. Ntimu mun bi n̄n lēē Juuda n̄ Simeeȳn naakoti liitil yab timmu poonee dee. Mu n̄n nyáñ ntimu muwa ní. ¹⁷Beenjameen naakookun yab timmu mun bi n̄n lēēyee di sá Gabaw̄n tiñki n̄ ki-kpaanceetii, n̄ Geeba tiñki n̄ ki-kpaanceetii, ¹⁸n̄ Anatooti tiñki n̄ ki-kpaanceetii, n̄ Alm̄n̄ tiñki n̄ ki-kpaanceetii. M̄n̄ n̄n nyáñ ntimu munaa ní. ¹⁹Ntimu mun bi n̄n t̄i Aar̄n naantiibi bisaraañaliibee n̄n kpáfi ntimu saalaa n̄ muta ní, mu n̄ mu-kpaanceetii.

²⁰Leefii naakookun yab poon Keeyaati naantiibi bin kínee, bi n̄n gítí tó kasi ní ki lēē Eefiraayiim naakookun yab timmu mubə ki t̄i b̄n̄. ²¹Bi n̄n t̄i-bi Siikeem tiñki kin n̄n bí Eefiraayiim jool pu, kí sá ntimu mun unil yaa kaa nyí ki kũu u-juti ú sàh kí kóee kansikin kibee n̄ ki-kpaanceetii, n̄ Geeseer tiñki n̄ ki-kpaanceetii, ²²n̄ Kiifisayiim tiñki n̄ ki-kpaanceetii. Mu n̄n nyáñ ntimu munaa ní. ²³Daani naakookun yab timmu poonee, bi n̄n t̄i-bi Eelteekēe tiñki n̄ ki-kpaanceetii, n̄ Giibeet̄n̄ tiñki n̄ ki-kpaanceetii, ²⁴n̄ Ayal̄n̄ tiñki n̄ ki-kpaanceetii, n̄ Gaati-Riim̄n̄ tiñki n̄ ki-kpaanceetii. Mu n̄n nyáñ ntimu munaa ní. ²⁵Manasee naakookun yab dijandi diba timmu poonee, bi n̄n t̄i-bi Taanaki tiñki n̄ ki-kpaanceetii, n̄ Yibileeyam tiñki n̄ ki-kpaanceetii. Mu n̄n nyáñ ntimu muli ní. ²⁶Ntimu mun bi n̄n lēē ki t̄i Keeyaati naantiibi bin kínee n̄n kpáfi ntimu saalaa ní,

^f 20.2 Ntimu mun... kí kóee bətee, kpèè Dikà 35.9-34.

ki kpáãn mu-kpaanceetii. ²⁷Leefii naakookun yab poon bin sá Geersɔn naantiibee, Manasee naakooku dijandi din kínee timmu mubɔ ní bi n̄n t̄i b̄īn̄. Ntimu gbanti di sá Goolan tiŋki kin n̄n bí Baasan tiŋkin ki sá ntimu mun unil yaa kaa nyí ki k̄ū u-juti ú s̄ān̄ kí kóee kansikin kibee n̄n ki-kpaanceetii, n̄n Beesteera tiŋki n̄n ki-kpaanceetii. Mu n̄n nyá̄n̄ ntimu muli ní. ²⁸Isakaar naakookun yab timmu poonee, bi n̄n t̄i-bi Kiisiyɔn tiŋki n̄n ki-kpaanceetii, n̄n Deebeerati tiŋki n̄n ki-kpaanceetii, ²⁹n̄n Yaarmuti tiŋki n̄n ki-kpaanceetii, n̄n Eeni-Ganiim tiŋki n̄n ki-kpaanceetii. Mu n̄n nyá̄n̄ ntimu muna ní. ³⁰Aseer naakookun yab timmu poonee, bi n̄n t̄i-bi Miiseeyaal tiŋki n̄n ki-kpaanceetii, n̄n Abidɔn tiŋki n̄n ki-kpaanceetii, ³¹n̄n Eelkaati tiŋki n̄n ki-kpaanceetii, n̄n Reewoob tiŋki n̄n ki-kpaanceetii. Mu n̄n nyá̄n̄ ntimu muna ní. ³²Neefitalii naakookun yab timmu poonee, bi n̄n t̄i-bi Keedeesi tiŋki kin n̄n bí Galiilee tiŋkin ki sá ntimu mun unil yaa kaa nyí ki k̄ū u-juti ú s̄ān̄ kí kóee kansikin kibee, n̄n ki-kpaanceetii, n̄n Amɔti-Dɔɔr tiŋki n̄n ki-kpaanceetii, n̄n Kaartan tiŋki n̄n ki-kpaanceetii. Mu n̄n nyá̄n̄ ntimu muta ní. ³³Ntimu mun bi n̄n t̄i Geersɔn naantiibee dee. Mu n̄n kpáfi ntimu saalaa n̄n muta ní, mu n̄n mu-kpaanceetii.

³⁴Leefii naakookun yab poon bin n̄n sá Meerarii naantiibee, Sabulɔn naakookun yab timmu mubɔ ní bi n̄n t̄i b̄īn̄. Ntimu gbanti di sá Yókineeyam tiŋki n̄n ki-kpaanceetii, n̄n Kaarta tiŋki n̄n ki-kpaanceetii,

³⁵n̄n Diimina tiŋki n̄n ki-kpaanceetii, n̄n Naalal tiŋki n̄n ki-kpaanceetii. Mu n̄n nyá̄n̄ ntimu muna ní. ³⁶Rubeen naakookun yab timmu poonee, bi n̄n t̄i-bi Beeseer tiŋki n̄n ki-kpaanceetii, n̄n Yaakisa tiŋki n̄n ki-kpaanceetii, ³⁷n̄n Keedeemooti tiŋki n̄n ki-kpaanceetii, n̄n Meefaati tiŋki n̄n ki-kpaanceetii. Mu n̄n nyá̄n̄ ntimu muna ní. ³⁸Gaadi naakookun yab timmu poonee, bi n̄n t̄i-bi Ramooti tiŋki kin n̄n bí Galaadi tiŋkin ki sá ntimu mun unil yaa kaa nyí ki k̄ū u-juti ú s̄ān̄ kí kóee kansikin kibee n̄n ki-kpaanceetii, n̄n Maanayim tiŋki n̄n ki-kpaanceetii, ³⁹n̄n Eesbɔn tiŋki n̄n ki-kpaanceetii, n̄n Yaseer tiŋki n̄n ki-kpaanceetii. Mu n̄n nyá̄n̄ ntimu muna ní. ⁴⁰Leefii naakookun yab poon bin n̄n sá Meerarii naantiibee n̄n n̄n f̄ōō ntimu mun kɔkɔee n̄n kpáfi ntimu saalaa n̄n muli ní.

⁴¹Leefii naakookun yab timmu mun n̄n bí Isirayeel yab bin kínee timmu poonee kɔkɔ n̄n kpáfi ntimu imun̄ku ili n̄n munii ní, mu n̄n ki-kpaanceetii. ⁴²Bi n̄n t̄i ntimu gbanti kɔkɔ n̄n mu-kpaanceetii ní.

⁴³Ti-Dindaan n̄n lafun t̄i Isirayeel yab kitiŋ kin u n̄n p̄t̄i ki p̄ōn̄ kí t̄i bi-naanjabee kɔkɔ. Ní Isirayeel yab f̄ōō kitiŋ gbanti ki kíñ ki yì ní ki k̄āl ki-poon. ⁴⁴Ti-Dindaan n̄n yānti bi ká diŋun̄fil ajan kɔkɔ pu, kii u n̄n n̄n p̄ōn̄ bi-naanjab puee. Bi-nannanliibi báa ubɔ kaa n̄n ŋúñ ki jáñ ki p̄ɔk̄iñ-bi, kun puee ti-Dindaan n̄n d̄ū bi-nannanliibi kɔkɔ ki ŋá bi-ŋaan. ⁴⁵Ti-Dindaan n̄n ŋá Isirayeel yab tiŋan tin kɔkɔ u

n̄n p̄ōn̄ yii u làá ŋá kí t̄i-bee, báa tiba kaa n̄n gb̄inti waa ŋá.

Tinaakɔti tin bí ŋw̄īn̄ nyalan̄ki p̄úee

22 ¹Niinee ní Joosuwa yíīn̄ Rubeen naakookun yab n̄n Gaadi naakookun yab n̄n Manasee naakookun yab dijandi din bíñ Jɔɔdan buŋgbandi ŋw̄īn̄ nyalan̄ki p̄úee ki kpáfi. ²U n̄n bí-bi yii: «Ní ŋá tin kɔkɔ ti-Dindaan tɔntɔnliu Mooyiisi n̄n t̄i-ni mara yii ní ŋee, kí ŋá tin ma mun yóōn̄-ni yii ní ŋee kɔkɔ. ³Naa d̄ū ni-nabiyaamu kí fá abin kupaau ŋin jíti nee kí d̄ā d̄ū s̄ā d̄īn̄. Ní nóo ti-Dindaan ni-Nimbɔtiu n̄n yóōn̄-ni mara puee deede. ⁴Kɔŋkɔnnee, ti-Dindaan ni-Nimbɔtiu t̄i ni-nabiyaamu diŋun̄fil din u n̄n p̄ōn̄-bee. Ní ŋūñ kí kp̄i ni-dumpui, kitiŋ kin ti-Dindaan tɔntɔnliu Mooyiisi n̄n t̄i-ni Jɔɔdan buŋgu ŋw̄īn̄ nyalan̄ki p̄ú jaan̄puee. ⁵Ama ní n̄n ŋúb̄ marab bin ti-Dindaan tɔntɔnliu Mooyiisi t̄i-nee tiŋan. Ní n̄n n̄eéñ ti-Dindaan ni-Nimbɔtiu, kí n̄n c̄ōm̄ u-sanyi poon, kí n̄n t̄ó u-marab, kí d̄ū ni-ba kí nákañ-u ní kí n̄n nóo-u n̄n ni-p̄obil kɔkɔ n̄n ni-naŋki kɔkɔ».

⁶Niinee ní Joosuwa m̄ēē kí b̄īn̄ bi-pu ní ki p̄ú-bi nsan bi f̄atīn̄ n̄n k̄ūñ bi-dumpu. ⁷Mooyiisi n̄n t̄i Manasee naakooku dijandi diba yab ditiŋjandi Baasan tiŋkin, ní Joosuwa t̄i kunaakoou gbanti jandi din kínee yab ditiŋjandi bi-nabiyaamu kansikin, Jɔɔdan buŋgbandi ŋw̄īn̄ jeetilan̄ki p̄ú. Joosuwa n̄n p̄ú-bi nsan yii bí n̄n k̄ūñ bi-dumpu ní kí m̄ēē kí b̄īn̄ bi-pu. ⁸U n̄n bí-bi

yii: «Nín k̄ūñmaan ni-dumpui kí kpáãn tigaajawan n̄n tiwan̄kuti n̄n animbil n̄n sindaariya n̄n tasa k̄úti n̄n tik̄úm̄ont̄iil n̄n tiwampeen̄kaal tikpil tikpil. Ní n̄n ni-nabiyaamu n̄n tin yákat̄i ni-nannanliibi wanti tin ní jáñ kí f̄ōō bi-ceeyee.»

Nsaraafan ŋun bi máñ Jɔɔdan buŋgu caŋinee

⁹Rubeen n̄n Gaadi naakɔti n̄n Manasee naakooku dijandi dibee yab n̄n n̄n k̄ūñ bi-dumpui. Bi n̄n yíki Isirayeel yab bin kínee cee, Siiloo tiŋki kin bí Kanaan tiŋki poonee kí n̄n f̄at̄i Galaadi tiŋkin. Mooyiisi di n̄n d̄ū kitiŋ gbanti kí t̄i-bi bí n̄n yì, kí nóo n̄n ti-Dindaan n̄n n̄n t̄i mara puee. ¹⁰Rubeen n̄n Gaadi naakɔtin yab n̄n Manasee naakooku dijandi dibee yab n̄n b̄ān̄ kitiŋ kin d̄ō Jɔɔdan buŋgu caŋin Kanaan tiŋki jaan̄puee, ní kí máñ nsaraafan ŋkpaan ŋubɔ kí yóōn̄ Jɔɔdan buŋgu caŋin niin. ¹¹Ní bi d̄ómiñ kí t̄uk̄ū Isirayeel yab bin kínee yii: «Kp̄ēēmaan, Rubeen n̄n Gaadi naakɔtin yab, n̄n Manasee naakooku dijandi dibee yab máñ nsaraafan Kanaan tiŋkin, Jɔɔdan buŋgu caŋin, timbi jandi p̄ú».

¹²Isirayeel yab gb̄l̄ mimmee, ní samaa kɔkɔ k̄ōōn̄ kí kpáfi Siiloo tiŋkin, kí bóob̄ dik̄òndi kí c̄ūú jáñ-bi kujaau. ¹³Isirayeel yab n̄n l̄ēē usaraan̄akpil Eeleyasaar j̄īp̄ɔɔn Piinaasi kí t̄ú Rubeen n̄n Gaadi naakɔtin yab n̄n Manasee naakooku dijandi dibee yab cee Galaadi tiŋkin. ¹⁴Bi n̄n l̄ēē bikp̄ilib saalaa kí k̄úti u-pu. Kunaakoou kamaa ukpil ubɔ, ní ukpil kamaa sá

u-dicaŋku poon uyidaan, ki nóo nì Isirayeel yab nín nìn pēē pēē mmaal puee. ¹⁵Bi nín cá Rubeen nì Gaadi naakotin yab, nì Manasee naakooku dijandi dibee yab cee Galaadi tiŋkin. Bi bàñee ní ki sòoñ nì bi yii: ¹⁶«Ti-Dindaan samaau kòkò nyòkòpu ní ti sòoñ nì ni nee. Ba yinti-kpaandi ní ni yīntiñ Isirayeel Nimbòtiu mimmee? Ba ñá ní ni nyáñ ti-Dindaan boon díñ ki máñ ni-ba nsaraafan ki bíi jáà nì u mín? ¹⁷Mimmee ikpiti in ti nìn ñá Peewɔɔr tiŋkinee kaa ñmāntāaa? Díñ pu nee taa láá pāñ ikpiti gbanti pɔndi ki dóò, báà nì min kòkò i-puee, ti-Dindaan dáál u-samaau tafal ñkpitim puee! ¹⁸Ní díñ nee, nimbi bíi fātī ni-boon ki tì ti-Dindaanaaa? Díñ nee, ni yaa bíi jáñ ti-Dindaanee, fool boonee u-ñuul làá dāá jēetī Isirayeel samaau kòkò pu ní. ¹⁹Ni yaa ká yii kitiŋ kin bi tī-nee kaa bí circiree, ní póotiñ ti-Dindaan tiŋki pu doo, laakin u-circir kòŋkooŋŋu bée, kí dāañ ti nì ní nīn bí ki-pu. Ama ní taa jáñ ti-Dindaan, kí taa jáñ ti mun, kí mā ni-ba nsaraafan ñubɔ kí kūtī ti-Dindaan ti-Nimbòtiu saraafanŋu pu! ²⁰Seera jipɔɔn Akan nín nìn yīntiñ ti-Dindaan ki yūñ tiwan tin kpánti u-wantee tibee, ti-Dindaan ñuul kaa nìn jēetī Isirayeel samaau kòkò pu níi^{gb}? U-baba di kaa nìn kpī u-kpitii pu!»

²¹Niinee ní Rubeen nì Gaadi naakotin yab nì Manasee naakooku dijandi dibee yab kíi Isirayeel

yab nín pēē pēē mmaal puee kpilibee yii: ²²«Ti-Dindaan di sá Unimbòtikpaan! Tiŋman, ti-Dindaan di sá Unimbòtikpaan ní ki nyí kun pu ti ñá mimmee, ní ki là yii Isirayeel yab mun í bée. An yaa sá yii ti nín ñá puee, ti bíi jáà nì ti-Dindaan áà ti yīntiñ-uee, ú taa yàntī tí nīn gíti bí! ²³Ti yaa máñ nsaraafan yii tí fātī ti-boon kí tī ti-Dindaan, kí ñá saraawɔkaa áà tijimpin saraau áà mpèe saraauee, ti-Dindaan u-ba í bàlifi-ti! ²⁴Ama an kaa sá mín! Ibaamɔn puee, tiboti tin ñūñ ki làá jītī fool boonee pu ní ti fāŋki ki ñá mín. Di sá yii fool boonee, ni-naantiibi dāa ñūñ kí bàlifi ti-yab yii: <Ba di gíti bí ni nì ti-Dindaan Isirayeel Nimbòtiu kansikin? ²⁵Ti-Dindaan yóoñ kikpaanyòkò ti nì nimbi Rubeen nì Gaadi naantiibi kansikin, an di sá Jɔɔdan buŋŋu. An puee báà tiba kaa ti bí ni nì ti-Dindaan kansikin!> Niinee ní ni-naantiibi í dāá yàntī timbi yab í gbèñ kí taa ti nīn jáañ ti-Dindaan. ²⁶An pu ní ti sòoñ ki yóoñ yii tí mā nsaraafan ñubɔ kí yóoñ ti-ba, án taa nín sá yii ti làá nīn cáa ñáañ saraawɔkaa áà bisaraafantantiibi biba. ²⁷Ama án nīn sá kudaanŋu kun làá nīn dō timbi nì nimbi kansikin, nì timbi nì nimbi naantiibi bin bí ki dōoñee kansikin yii ti nìn jáañ ti-Dindaan ki ñáañ bisaraawɔkaabi nì bisaraafantantiibi nì mpèe saraabi ki tū-u. Mimmee ni-naantiibi kaa dāa ñūñ kí tükù

^g 22.17 Kpèè Dikà 25.1-9.

^{gb} 22.20 Akan nín nìn yīntiñ ti-Dindaan puee botee, kpèè Joos 7.

ⁱ 22.23 Bi nìn máañ kí ñá saraabi nsaraafan ñun baba nìn bí circir Kòŋkooŋŋu punyòkòki nyòkòpuee pu ní, kpèè Akoo 1-3.

ti-yab yii tiba kaa bí bi nì ti-Dindaan kansikin. ²⁸Ní ti dākafi yii fool boon bi yaa láa bíi sòoñ timbi nì ti-naantiibi mimmee, ti làá dāá kíi yii: <Kpèèmaan, ti-Dindaan saraafanŋu nín bí puee deede sèe. Ti-naanjab di nìn máñ-ñu. An kaa sá yii bi nìn máñ-ñu kí nìn ñáañ bisaraawɔkaabi áà bisaraafantantiibi ñu-pu, ama ñú nīn sá kudaanŋu ki dākà mpèe ñun bí timbi nì nimbi kansikinee!> ²⁹Timbi kaa pée dākafi ñwindal yii ti làá jáñ ti-Dindaan kí fātī ti-boon kí tī-u díñ kí mā nsaraafan kí nīn ñáañ bisaraawɔkaabi nì tijimpin saraabi nì saraabi bin kínee. Taa làá ñá saraabi nsaraafan ñubɔ pu fám kí kūtī ti-Dindaan ti-Nimbòtiu saraafanŋu ñun yú u-circir kòŋkooŋŋu nyòkòpuee pu!»

³⁰Usaraanŋal Piinaasi nì Isirayeel yab nín pēē pēē mmaal puee kpilib bin nìn céen-uee nín pílifi Rubeen nì Gaadi nì Manasee yab sòoñ tiboti tin ki dāa kátèe, ní bi-pòbil sòŋkì. ³¹Ní Usaraanŋakpil Eeleyasaar jipɔɔn Piinaasi tükü Rubeen nì Gaadi nì Manasee yab yii: «Kòŋkònee ti bée yii ti-Dindaan bí ti-kansikin, kun puee ni nín ñá puee kaa sá yii ni jáñ nì u. Mimmee ni fī Isirayeel yab ti-Dindaan ñaan ki lī dee.»

³²Ní usaraanŋakpil Eeleyasaar jipɔɔn Piinaasi nì bikpilibee yíki Rubeen nì Gaadi nì Manasee yab cee Galaadi tiŋkin ki fātī nín gítiñ Kanaan tiŋkin Isirayeel yab cee, ní ki cáañ an nín jítīñ pu lapuee kí máafi-bi. ³³An botee mɔɔkiñ Isirayeel yab ní bi jáañ Unimbòti, ní kaa ti sòoñ yii bi làá cù kí jáñ Rubeen nì Gaadi yab kí nàañ kitiŋ

kin bi kòòyee. ³⁴Rubeen nì Gaadi yab nìn téen ki lī yii: «Nsaraafan nee sá kudaanŋu ki dākà yii ti-Dindaan baba di sá Unimbòti!»

Niinee ní bi pú nsaraafanee diyindi yii <Kudaanŋu >.

Joosuwa sòoñ u-bɔjoolkaati

23 ¹Ti-Dindaan nìn yānti Isirayeel yab ká diŋuñfil abin kupaau bi-nannanliibi bin mānti tū-bee cee. Ñyunti gbantee Joosuwa nìn púl ki kpánti utikpil. ²Joosuwa nìn yíñ Isirayeel yab kòkò nì bi-tindaŋkpilib nì bi-yidambi nì bi-bɔsoonliibi nì bi-gbanŋma-liibi kòkò ki kpáfi. U nìn bí-bi yii: «Kòŋkònee m púl tikpil. ³Nimbi ni-ba ká, ni-puee, tin kòkò ti-Dindaan ni-Nimbòtiu ñá atimbun nee kòkòee. Di sá yii ti-Dindaan ni-Nimbòtiu u-ba di jáñ ki tī-ni. ⁴Ní kpèè, m tó kasi ki dū atimbun ñin timmu m jáñ ki fòoyee ki yākatī ki tī-ni ki nóo nì ni-naakoti. M tí dū atimbun ñin timmu taa láá jáñ ki fòo kí yòoñ Jɔɔdan buŋŋu ñwiñ nyalanŋi pú ki tin cáá sá Meediiteeranee tiŋkuu ñwiñ jeetilani púee ki yākatī ki tī-ni. ⁵Ti-Dindaan ni-Nimbòtiu u-ba di làá jà-bi kí wātī-ni, kí yànti bí sàñ kí fá bi-timmu, ní ní fòo bi-timmu kí nīn kíñ ki yì, kii ún ti-Dindaan ni-Nimbòtiu u-ba nín nìn pòoñ-ni puee. ⁶An puee nimbi kámaan dipòbil tiŋan, kí pòoñ kí nīn nóo tin tin kòkò ñmāñ ki ká Mooyiisi Marab gbòŋkune. Ní nīn pée nóo-ti deede, kí taa kpòotī kí cù ñgiil púɔɔ, kí taa kpòotī kí cù ñgan pú. ⁷Ní taa dū ni-ba kí ñmāliñ atimbun ñin kíñ ki dáá gbintī kòo

ni-kansikin nee nib poon. Ní taa péé pútí bi-waangi yiŋŋi, kí taa yíín ŋi-yiŋŋi kí pútí, kí taa gbàañ ŋi-nimbiin kí jáam-ŋi. ⁸Ti-Dindaan ni-Nimbötiu baba ní ni máañ kí dū ni-ba kí nákañ, kii ni nín péé ŋá pu kí dāa sāa díñ pu nee. ⁹Ti-Dindaan jīn atimbun ŋin sá akpaan ki pōyee nib ni-nimbiin, ní báa unil kaa ŋúú kí yúl ni-nimbiin ki dāa sāa díñ pu nee. ¹⁰Ni-kansikin unibaanti nín ŋūn kí ja binib kutuku ubo, kun puee ti-Dindaan ni-Nimbötiu di nín jáa ki tū-ni, kii u nín nín pōon-ni puee. ¹¹An puee ní nín nyín ni-ba kí nín nééñ ti-Dindaan ni-Nimbötiu. ¹²Ama ni yaa fāti ni-boon ki tū-u ní ki yaa dū ni-ba ki nákañ atimbun ŋin kíñ ki dáá bí ni-kansikin nee nib, ki cāab tōb ní ki cōom ki pōotí tōb puee, ¹³ní nín nyí tiŋan yii ti-Dindaan ni-Nimbötiu kaa làa ti ja atimbun gbanti kí wātī-ni. Ŋi làa dáa kpántí kii kutaliŋŋu áa kpaalaa ní kí tū-ni, ní kí dáa kpántí mbambaan ŋun bi làa nín cáa gbāa-nee, ní kí kpántí ikunŋum ki sātī ni-nimbiliŋ. An dāa péé kúntée, ni làa dáa wāŋki kitimmōntii kin ti-Dindaan ni-Nimbötiu dūu tū-ni nee pu ní. ¹⁴Ní kpèè, díñ pu nee man cá laakin unifo kamaa céé dee. Nimbi ni-ba ní béé ni ni-pōbil kōkō ni ni-naŋki kōkō yii tiŋan tin kōkō ní ti-Dindaan ni-Nimbötiu nín pōon-nee, u ŋá ti-kōkō pái ki tū-ni, báa tiba kaa kíñ waa ŋá. ¹⁵Ama kii ni nín ká tiŋan tin kōkō ti-Dindaan ni-Nimbötiu pōon-nee, mín mbaantiim ní mbusu un u làa

dūu tō ni-puee mun làa bān-ni. U làa dáa kúntí-ni kitimmōntii kin ún ti-Dindaan ni-Nimbötiu u-ba dūu tū-ni nee pu. ¹⁶Ni yaa yīntiñ dipoondi din u pōonee, ki yaa cūti ki bí tōotí awaa ki gbāantí ŋi-nimbiin ki jáam-ŋee, ti-Dindaan ŋuul làa jēetí ni-pu. An kaa làa sūŋki ní ní kpú kí céetí kitimmōntii kin u tū-ni nee poon.»

Isirayeel yab lēē kí nīn nóó ti-Dindaan

24 ¹Joosuwa kpáfi Isirayeel naakōti kōkō Siikeem tiŋkin, ní ki yíín Isirayeel yab tindaŋkpilib nì bi-yidambi nì bi-bōsoonliibi nì bi-gbaŋŋmaliibi ní bi-kōkō dōmín ki kpáfi ti-Dindaan nimbiin. ²Niinee ní Joosuwa bí Isirayeel yab kōkō yii: «Ti-Dindaan Isirayeel Nimbötiu nín lī puee sèé: <Cannaakuee ni-naanjab Abraam nì Naakōr baa Teera nín kōdōn Eefiraati mōogbandi lapu jaanŋu pú ní, ní ki nín tōotí awaa. ³Kitiŋ kin bí Eefiraati mōogbandi lapu jaanŋu gbanti púee ní m nín yōonni ni-naanja Abraam, ki nín cáa-u ki yīn ki mātī Kanaan^j tiŋki kōkō, ki nín yānti u-maaliŋu būti tiŋan, ní ki nín tū-u Isaaki. ⁴M nín tū Isaaki mun Jaakōb nì Eesayuu. M nín dū Seeyiir jool ki tū Eesayuu ú nín yì, ama ní Jaakōb nì u-jipōmbi nín sinti Eejipiti tiŋkin. ⁵Boonee, m nín lēē Mooyiisi nì Aarōn ki tú, ki nín yānti ditafadaaldi bān Eejipiti yab tiŋan bi-wunti píí nì bi-ba, ní m dāa nín nyāntiñ-ni niin^k. ⁶M nín nín nyāntiñ ni-naanjab Eejipiti

tiŋkin bi bāañ Tikati mōol caŋinee, Eejipiti yab nín jīn bi-boon ki tin bāañ niin, bi nì bi-jaŋjatōrkub nì bi-tanjakaliibi. ⁷Ni-naanjab nín kúuñ ki yíín man ni-Dindaan m jōon-bi, ní m nín dū dibōmbōndi^{kp} ki pīti ni nì Eejipiti yab kansikin ní ki nín yānti dimōol nyim fātī gíti ki bīn bi-pu. Nimbi ni-ba nín ká m nín nín ŋá Eejipiti yab puee. Mfñ boonee, ni nín kāl kuteeun ki yūnti tikpil. ⁸M nín cáa-ni ki cūnni Amōr yab bin nín kōdōn Jōdan buŋgbandi lapu puee tiŋki pu. Binib gbanti nín ján nì ni. M nín dū-bi ki ŋá ni-ŋaan ni ŋúú ki ján ki fōō bi-tiŋki, ní m kúnti bi-kōkō ni-nimbiin. ⁹Siipōr jipōon Balaaki, Moowaab yab bōtiu mun nín yíki kí ján-ni ní ki nín tú bi yíín Beewōr jipōon Balaam ú dāañ kí tō-ni mbusu. ¹⁰Ama maa nín kí ki píliñ Balaam. See u nín nín líbiti ki bīn ni-puee, ní m nín fī-ni ki nyānti Balaaki ŋaan^l. ¹¹Ni nín dūti Jōdan buŋŋu ki bāañ Jeeriikoo tiŋkin ní Jeeriikoo yab nín ján nì ni. Amōr yab nì Peeriisi yab nì Kanaan yab nì Eeti yab nì Giirgaasi yab nì Eefi yab nì Jeebusi yab mun nín ján nì ni. Ama m nín dū bi-kōkō ki ŋá ni-ŋaan^m. ¹²M nín dū abaakati ní ki līnti ni-nyōkōpu ní ŋi sān ki jīn Amōr yab bōtiibi bilee. An kaa nín sá ni-tāataajimmu nì ni-tōfii ní ni nín dūu jīn-bi. ¹³M nín tū-ni tikpaatan faalaa, ní naa nín gī digīndi báa diba ti-pu. M nín tū-ni ntimu ni kāl, ama ní kaa máñ-mu. M nín tū-ni fiinyi nì oliifi

sufii in naa nín cōonee, ama ní ki bí ki ŋmōd i-biliŋ. >»

¹⁴Ní Joosuwa kúti yii: «An puee, kōŋkōnnee ní fāŋkimaan ti-Dindaan, kí nín jáam-u nì ni-pōbil kōkō nì ibaamōn poon. Ní dū awaa ŋin ni-naanjab nín tōotí Eefiraati mōogbandi lapu jaanŋu pú nì Eejipiti tiŋkinee kí fá, kí nín kíñ ki jáam ti-Dindaan baba. ¹⁵Ama an yaa kaa fáati-ni yii ní nín jáam ti-Dindaanee, ní lēē díñ nee un ni làa nín jáamee. Ni yaa là awaa ŋin ni-naanjab nín tōotí ŋyunti ŋun bi nín bíñ Eefiraati mōogbandi lapu jaanŋu púeeyaaa, ni yaa tí là Amōr yab bin tiŋki ni kōd nee waanāaaa, ní lēē. An yaa kíñ kii man nì m-dicaŋkuee, timbi làa nín jáam ti-Dindaan ní!»

¹⁶Ní samaa kíí Joosuwa yii: «Unimbōti ní cáa cūnni ndan! Timbi kpá kí fātī ti-boon kí tū ti-Dindaan kí cūu nín tōotí awaa aba fām! ¹⁷Di sá yii ti-Dindaan ti-Nimbötiu di nín nyāntiñ ti nì ti-naanjab kuyunŋun Eejipiti tiŋkin, ní ki nín ŋāañ atuŋkpaan ti-nimbiin ti kánti. Ún di bīn ti-boon nsan ŋun ti nín cōomee poon nì anibul ŋin kōkō pu ti nín jíti jítèe. ¹⁸Ti-Dindaan di nín jīn Amōr yab nì anibul ŋin nín kōd kitiŋ nee puee kōkō ki wātī-ti. An puee ti mun lēē yii ti-Dindaan ní ti làa nín jáam, kun puee ún di sá ti-Nimbötiu.»

¹⁹Ní Joosuwa bí samaa yii: «Naa làa ŋmā kí nín jáam ti-Dindaan, kun puee u sá Unimbōti un bí circiree

^j 24.3 Kpèè Diny 12.1-7.

^k 24.5 Kpèè Disa 7–12.

^{kp} 24.7 dibōmbōndi: kpèè Disa 14.19.

^l 24.10 Kpèè Dikà 22 kí cáa sāa 24.

^m 24.11 Kpèè 3.4-17, 6.1-21.

ní, ki sá Unimbɔti un cáá ipoom-pooneeⁿ. Waa làá dū ni-yìntitam nì ni-kpitii kí p̄-ni. ²⁰Ni yaa fātì ni-boon ki tī ti-Dindaan ki kìn ki bí ki tòtì awaayee, u làá bíkítì ni-pu ní kí ñá-ni tin kaa ñāñee. Tiŋan tin u ñá-nee boonee, u làá nàañ-ni ní p̄l̄pil!» ²¹Ní samaa kíí Joosuwa yii: «Kpataaa, ti-Dindaan ní ti làá n̄n jáám!» ²²Niinee ní Joosuwa bí-bi yii: «Nimbi ni-ba sá ni-seeradambi yii ni lēē kí n̄n jáám ti-Dindaan!» Ní bi kíí-u yii: «Iiin, ti sá ti-seeradambi.» ²³Ní Joosuwa bí-bi yii: «An yaa sée, k̄ŋk̄ŋnee ní dū awaa ñin k̄k̄o bí ni-ceeyee kí fá, ní kí dū ni-ba kí nákáñ ti-Dindaan Isirayeel Nimbɔtiu n̄n ni-p̄obil k̄k̄o!» ²⁴Ní samaa kíí Joosuwa yii: «Ti-Dindaan ti-Nimbɔtiu ní timbi làá n̄n p̄ee jáám, ní kí n̄n t̄-u.»

²⁵Ŋwiin gbanti ní Joosuwa yānti u n̄n samaa p̄t̄i ki p̄oñ, ní u síin Siikeem tiŋkin niin ab̄kpaan n̄n akoobil ñin ní bi máañ kí n̄n nóoyee. ²⁶Ní Joosuwa dū an b̄tee k̄k̄o ki ñm̄ñ ki ñá Unimbɔti Marau gb̄ŋku poon. U dóoyee ní ki dū ditaŋkpakpaandi diba ki cóon niin, busubu bun bi yī yii teereebinti bu yú mpaan ñun pu bi jáám ti-Dindaanee taapu. ²⁷U cóon ki dóoyee ní ki bí samaa k̄k̄o yii: «Ní kp̄èmaan! Ditaŋkpal nee di làá dāá n̄n sá-ti seeradaan, kun puee di gb̄l̄

anyɔɔbun ñin k̄k̄o ní ti-Dindaan s̄oñ n̄n tee. Di làá n̄n sá ni-seeradaaŋwu án n̄n làá ñá pu ní taa fātì ni-boon ki tī ni-Nimbɔtiuee.» ²⁸Niinee ní Joosuwa p̄u samaa n̄n s̄n yii bàá ñma n̄n k̄ñ, ní bàá ñma n̄n gítì u-tiŋki pu.

Joosuwa kúm n̄n u-síbitam

²⁹Tibɔti nee k̄k̄o j̄t̄i boonee ní Nuuni jip̄ɔn Joosuwa, ti-Dindaan t̄ɔnt̄ɔnliu kp̄i. U n̄n cáá ab̄in dilaataal n̄n saalaa ní. ³⁰Bi n̄n síb-u kitij kin bi n̄n t̄i-u u kìn ki ȳee poon ní, an d̄k̄a yii Tiiminati-Seera tiŋki kin bí Eefiraayim jooŋŋi pu, ki gítì Gaasi jool ñgan p̄uee. ³¹Isirayeel yab n̄n jáám ti-Dindaan ñyunti ñun ní Joosuwa n̄n dáá bí dimaŋfalinee n̄n u-kúm boon bikpilib bin n̄n dáá gb̄nt̄i bí dimaŋfalin, ki n̄n ká atuŋkpaan ñin k̄k̄o ti-Dindaan n̄n ñáañ ki t̄i Isirayeel yabee.

³²Isirayeel yab n̄n cáá Jooseefi kpabiŋ ñin bi n̄n kp̄áañní Eejipiti tiŋkinee ki síb Siikeem tiŋkin, ntampaan ñun Jaak̄ɔb n̄n dá Siikeem baa Am̄ɔr naantiibi cee ki p̄ñ-u animbil jit̄ɔmbi dilaataalee pu^{ny}. Ntampaan gbanti mun n̄n k̄t̄i Jooseefi naantiibi tinjandi poon.

³³Aar̄ɔn jip̄ɔn Eeleeyasaar mun dāa kp̄i, ní bi cáá-u ki síb u-jip̄ɔn Piinaasi gbantaŋki kin bi n̄n t̄i-u Eefiraayim jooŋŋinee pu.

ⁿ 24.19 Kp̄è Disa 20.5.

^{ny} 24.32 Jooseefi kpabiŋ b̄tee: kp̄è Diny 50.25. - animbil jit̄ɔmbi dilaataal b̄tee: kp̄è Diny 33.19.